

ใบรับรองปัญหาพิเศษปริญญาตรี
ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์

เรื่อง

การศึกษาอนุกรมวิธานและการเลี้ยงสัตว์น้ำเศรษฐกิจในประเทศไทย

Studies on Taxonomy and Economic Aquaculture in Thailand

โดย

นายพนงศ์ เอี่ยมน้อม

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย
อาจารย์ที่ปรึกษา.....

(นายสมชาย หวังวิบูลย์กิจ)

๗๗

๗ ๒๕๓๘

๑๕๓๘

17031

13 พ.ย. 2543

ภาควิชารับรองแล้ว

(ดร.อาณิน โอภาสพัฒนกิจ)

หัวหน้าภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์

วันที่ ๒๕ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๙

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรื่อง

การศึกษาอนุกรมวิธานและการเลี้ยงสัตว์น้ำเศรษฐกิจในไทย

Studies on Taxonomy and Economic Aquaculture in Thailand

T100657

โดย

(นายพนพงค์ เขี่ยมนันท)

ปก.
๑๖ 1871
2539

เลขหมู่.....**T100657**
เลขทะเบียน.....
วัน เดือน ปี.....**19 JUN 2009**

เสนอ

ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์
คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเมื่อพ.ศ.2539 เท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อปัญหาพิเศษ

เรื่อง

การศึกษาอนุกรมวิธานและการเลี้ยงสัตว์น้ำเศรษฐกิจในไทย

Studies on Taxonomy and Economic Aquaculture in Thailand

การศึกษาอนุกรมวิธานและการเลี้ยงสัตว์น้ำเศรษฐกิจในไทย ประกอบด้วยสัตว์น้ำ จำนวน 25 ชนิด จำแนกเป็น คลาส Crustacea 2 ชนิด คลาส Reptilia 1 ชนิด และคลาส Osteichthyes 22 ชนิด การจัดอนุกรมวิธานได้ใช้ รูปภาพประกอบ การเรียกชื่อวิทยาศาสตร์ ชื่อสามัญ การอธิบาย ลักษณะรูปร่าง บอกลักษณะที่อยู่อาศัย การเลี้ยงและอาหารของสัตว์น้ำเศรษฐกิจในไทยแยกออกตามชนิดของสัตว์น้ำชนิดนั้น ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

สารบัญ
 สารบัญภาพ
 คำนำ
 การตรวจเอกสาร
 สรุป
 ข้อเสนอแนะ
 เอกสารอ้างอิง

หน้า
 (1)
 (2)
 1
 2
 ๐2
 ๐3
 ๐4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่วากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กิ่งก้ามกราม	10
2 กิ่งกุลาคำ	10
3 ตะพาบ	11
4 ปลากทราย	11
5 ปลากะพงขาว	11
6 ปลากะรังปากแม่น้ำ	12
7 ปลาฉา	12
8 ปลาช่อน	12
9 ปลาชัง	13
10 ปลาดุกอุย	13
11 ปลาคะเพียนขาว	13
12 ปลานวลจันทร์ทะเล	14
13 ปลานิล	14
14 ปลาไน	14
15 ปลาบึก	15
16 ปลานุ่มทราย	15
17 ปลาชี่สก	15
18 ปลาชี่สกเทศ	16
19 ปลาแรด	16
20 ปลาลิ้น	16
21 ปลาสลิค	17
22 ปลาสวาย	17
23 ปลาหมอตาล	17
24 ปลาหมอเทศ	18
25 ปลาหมอไทย	18

การศึกษาอนุกรมวิธานและการเลี้ยงสัตว์น้ำเศรษฐกิจในไทย
Studies on Taxonomy and Economic Aquaculture in Thailand

คำนำ

การศึกษาอนุกรมวิธานและการเลี้ยงสัตว์น้ำเศรษฐกิจในไทย เป็นการรวบรวมข้อมูลทางด้านชนิด ประเภท ชื่อวิทยาศาสตร์ ชื่อสามัญ ลักษณะรูปร่าง แหล่งที่อยู่อาศัย การเลี้ยงและอาหารของสัตว์น้ำเศรษฐกิจในไทย ซึ่งเป็นการแยกชนิดตัวอย่างจากการศึกษาจากเอกสาร เพื่อแยกตัวอย่างในไทย โดยเฉพาะสัตว์น้ำที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศให้เป็นหมวดหมู่เป็นระบบง่ายต่อการใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่ได้รวบรวมมาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการจัดอนุกรมวิธานของสัตว์น้ำเศรษฐกิจในไทยใช้ในการจำแนก แยกชนิด โดยการใช้ รูปภาพ คำอธิบายลักษณะรูปร่างเป็นแนวทาง
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการเลี้ยงสัตว์น้ำเศรษฐกิจในไทย
3. เพื่อศึกษาแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติของสัตว์น้ำเศรษฐกิจในไทย
4. เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสัตว์น้ำเศรษฐกิจในไทย

กึ่งก้ามกราม

รูปภาพ.....	หน้า 10
การจัดคอนกรีตวิธาน.....	หน้า 19
ชื่อวิทยาศาสตร์ และ ชื่อสามัญ.....	หน้า 27
ลักษณะรูปร่าง.....	หน้า 32
แหล่งที่อยู่อาศัย.....	หน้า 43
การเลี้ยง.....	หน้า 49

กึ่งกูดาค่า

รูปภาพ.....	หน้า 10
การจัดคอนกรีตวิธาน.....	หน้า 19
ชื่อวิทยาศาสตร์ และ ชื่อสามัญ.....	หน้า 27
ลักษณะรูปร่าง.....	หน้า 32
แหล่งที่อยู่อาศัย.....	หน้า 43
การเลี้ยง.....	หน้า 50

ตะพาน

รูปภาพ.....	หน้า 11
การจัดคอนกรีตวิธาน.....	หน้า 19
ชื่อวิทยาศาสตร์ และ ชื่อสามัญ.....	หน้า 27
ลักษณะรูปร่าง.....	หน้า 33
แหล่งที่อยู่อาศัย.....	หน้า 43
การเลี้ยง.....	หน้า 51

ปลากรวย

รูปภาพ.....	หน้า 11
-------------	---------

เอกสารนี้การจัดคอนกรีตวิธาน.....หน้า 20

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปลาช่อน

รูปภาพ.....	หน้า 12
การจัดอนุกรมวิธาน.....	หน้า 21
ชื่อวิทยาศาสตร์ และ ชื่อสามัญ.....	หน้า 28
ลักษณะรูปร่าง.....	หน้า 35
แหล่งที่อยู่อาศัย.....	หน้า 45
การเลี้ยง.....	หน้า 53

ปลาชัง

รูปภาพ.....	หน้า 13
การจัดอนุกรมวิธาน.....	หน้า 21
ชื่อวิทยาศาสตร์ และ ชื่อสามัญ.....	หน้า 29
ลักษณะรูปร่าง.....	หน้า 36
แหล่งที่อยู่อาศัย.....	หน้า 45
การเลี้ยง.....	หน้า 54

ปลาคูกอุย

รูปภาพ.....	หน้า 13
การจัดอนุกรมวิธาน.....	หน้า 22
ชื่อวิทยาศาสตร์ และ ชื่อสามัญ.....	หน้า 29
ลักษณะรูปร่าง.....	หน้า 36
แหล่งที่อยู่อาศัย.....	หน้า 45
การเลี้ยง.....	หน้า 54

ปลาตะเพียนขาว

รูปภาพ.....	หน้า 13
-------------	---------

เอกสารนี้ **การจัดอนุกรมวิธาน**หน้า 22

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อวิทยาศาสตร์ และ ชื่อสามัญ.....	หน้า 29
ลักษณะรูปร่าง.....	หน้า 36
แหล่งที่อยู่อาศัย.....	หน้า 45
การเลี้ยง.....	หน้า 55

ปลานวลจันทร์ทะเล

รูปภาพ.....	หน้า 14
การจัดอนุกรมวิธาน.....	หน้า 22
ชื่อวิทยาศาสตร์ และ ชื่อสามัญ.....	หน้า 29
ลักษณะรูปร่าง.....	หน้า 37
แหล่งที่อยู่อาศัย.....	หน้า 46
การเลี้ยง.....	หน้า 55

ปลานิล

รูปภาพ.....	หน้า 14
การจัดอนุกรมวิธาน.....	หน้า 23
ชื่อวิทยาศาสตร์ และ ชื่อสามัญ.....	หน้า 29
ลักษณะรูปร่าง.....	หน้า 37
แหล่งที่อยู่อาศัย.....	หน้า 46
การเลี้ยง.....	หน้า 56

ปลาไน

รูปภาพ.....	หน้า 14
การจัดอนุกรมวิธาน.....	หน้า 23
ชื่อวิทยาศาสตร์ และ ชื่อสามัญ.....	หน้า 30
ลักษณะรูปร่าง.....	หน้า 38
แหล่งที่อยู่อาศัย.....	หน้า 46

เอกสารนี้เป็นลิขสิทธิ์ของกรมประมงสงขลา หากมีข้อผิดพลาดประการใด ขออภัยไว้ ณ ที่นี้ และขอสงวนสิทธิ์ในการแก้ไขปรับปรุงเนื้อหา

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปลาบึก

รูปภาพ.....	หน้า 15
การจัดอนุกรมวิธาน.....	หน้า 23
ชื่อวิทยาศาสตร์ และ ชื่อสามัญ.....	หน้า 30
ลักษณะรูปร่าง.....	หน้า 38
แหล่งที่อยู่อาศัย.....	หน้า 46
การเลี้ยง.....	หน้า 57

ปลาทุทราย

รูปภาพ.....	หน้า 15
การจัดอนุกรมวิธาน.....	หน้า 24
ชื่อวิทยาศาสตร์ และ ชื่อสามัญ.....	หน้า 30
ลักษณะรูปร่าง.....	หน้า 38
แหล่งที่อยู่อาศัย.....	หน้า 47
การเลี้ยง.....	หน้า 57

ปลาชี่สก

รูปภาพ.....	หน้า 15
การจัดอนุกรมวิธาน.....	หน้า 24
ชื่อวิทยาศาสตร์ และ ชื่อสามัญ.....	หน้า 30
ลักษณะรูปร่าง.....	หน้า 39
แหล่งที่อยู่อาศัย.....	หน้า 47
การเลี้ยง.....	หน้า 58

ปลาชี่สกเทศ

รูปภาพ.....	หน้า 16
-------------	---------

เอกสารนี้ **การจัดอนุกรมวิธาน** สืบค้นและแก้ไขจนเป็นที่พอใจแล้วและไม่อนุญาตให้แก้ไขปรับปรุงเนื้อหา การค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อวิทยาศาสตร์ และ ชื่อสามัญ.....	หน้า 30
ลักษณะรูปร่าง.....	หน้า 39
แหล่งที่อยู่อาศัย.....	หน้า 47
การเลี้ยง.....	หน้า 58

ปลาแรด

รูปภาพ.....	หน้า 16
การจัดอนุกรมวิธาน.....	หน้า 25
ชื่อวิทยาศาสตร์ และ ชื่อสามัญ.....	หน้า 31
ลักษณะรูปร่าง.....	หน้า 39
แหล่งที่อยู่อาศัย.....	หน้า 47
การเลี้ยง.....	หน้า 59

ปลาดิน

รูปภาพ.....	หน้า 16
การจัดอนุกรมวิธาน.....	หน้า 25
ชื่อวิทยาศาสตร์ และ ชื่อสามัญ.....	หน้า 31
ลักษณะรูปร่าง.....	หน้า 40
แหล่งที่อยู่อาศัย.....	หน้า 48
การเลี้ยง.....	หน้า 59

ปลาสกลิด

รูปภาพ.....	หน้า 17
การจัดอนุกรมวิธาน.....	หน้า 25
ชื่อวิทยาศาสตร์ และ ชื่อสามัญ.....	หน้า 31
ลักษณะรูปร่าง.....	หน้า 41
แหล่งที่อยู่อาศัย.....	หน้า 48
การเลี้ยง.....	หน้า 60

เอกสารนี้เป็นลิขสิทธิ์ของกรมประมงสงขลา ไม่สามารถนำออกเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปลาชวาย

รูปภาพ.....	หน้า 17
การจัดอนุกรมวิธาน.....	หน้า 26
ชื่อวิทยาศาสตร์ และ ชื่อสามัญ.....	หน้า 31
ลักษณะรูปร่าง.....	หน้า 41
แหล่งที่อยู่อาศัย.....	หน้า 48
การเลี้ยง.....	หน้า 60

ปลาหมอตาล

รูปภาพ.....	หน้า 17
การจัดอนุกรมวิธาน.....	หน้า 26
ชื่อวิทยาศาสตร์ และ ชื่อสามัญ.....	หน้า 31
ลักษณะรูปร่าง.....	หน้า 42
แหล่งที่อยู่อาศัย.....	หน้า 49
การเลี้ยง.....	หน้า 61

ปลาหมอเทศ

รูปภาพ.....	หน้า 18
การจัดอนุกรมวิธาน.....	หน้า 26
ชื่อวิทยาศาสตร์ และ ชื่อสามัญ.....	หน้า 32
ลักษณะรูปร่าง.....	หน้า 42
แหล่งที่อยู่อาศัย.....	หน้า 49
การเลี้ยง.....	หน้า 61

ปลาหมอไทย

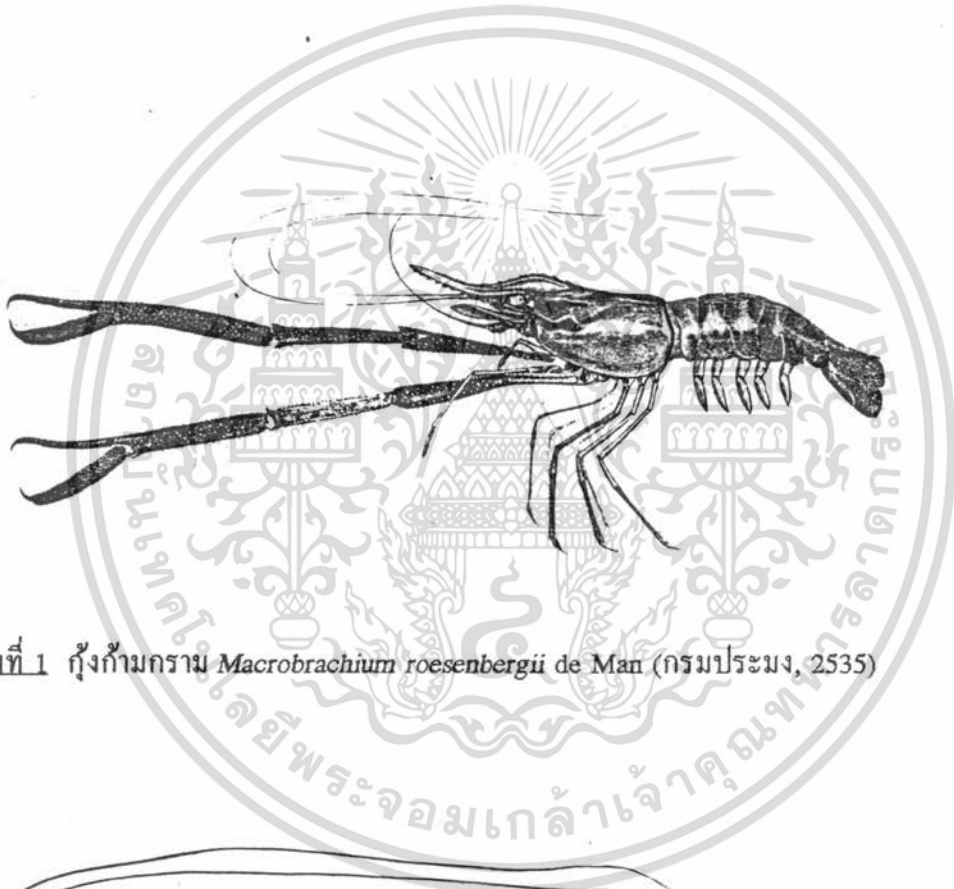
รูปภาพ.....	หน้า 18
การจัดอนุกรมวิธาน.....	หน้า 27

เอกสารนี้เป็นลิขสิทธิ์ของศูนย์วิจัยและพัฒนาการเลี้ยงปลาน้ำจืด กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ การนำเอกสารนี้ไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตถือว่าผิดกฎหมาย

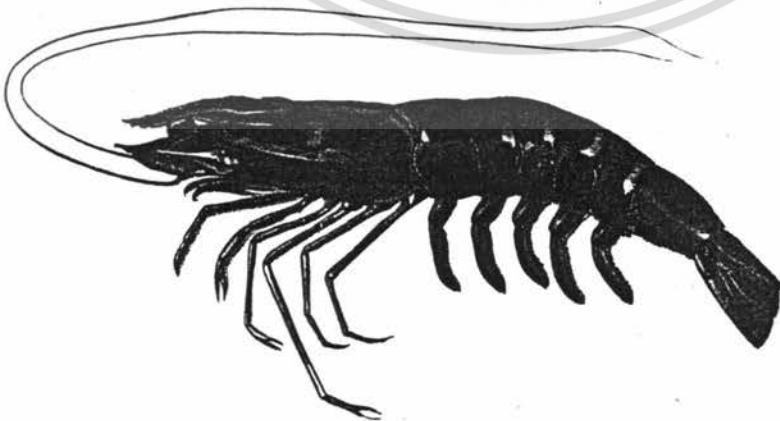
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อวิทยาศาสตร์ และ ชื่อสามัญ.....	หน้า 32
ลักษณะรูปร่าง.....	หน้า 42
แหล่งที่อยู่อาศัย.....	หน้า 49
การเลี้ยง.....	หน้า 61

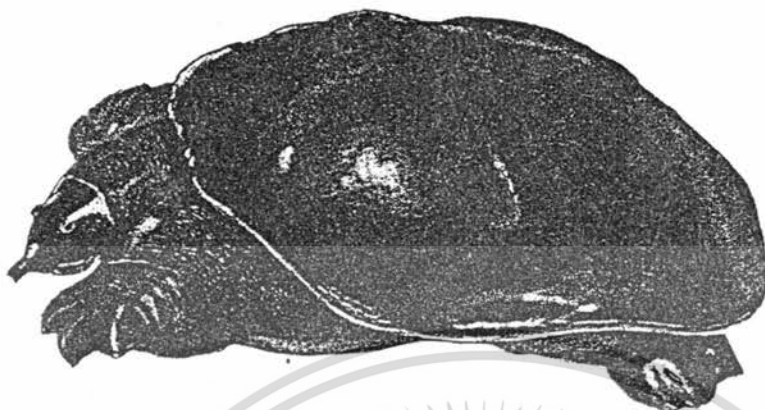
รูปภาพ

ภาพที่ 1 กุ้งก้ามกราม *Macrobrachium rosenbergii* de Man (กรมประมง, 2535)

เอกสารภาพที่ 2 กุ้งกุลาดำ *Penaeus monodon* Fabricius (กรมประมง, 2535) ญาติให้น้ำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3 ตะพาบ *Trionyx cartilagineus* Bodd (กรมประมง, 2535)

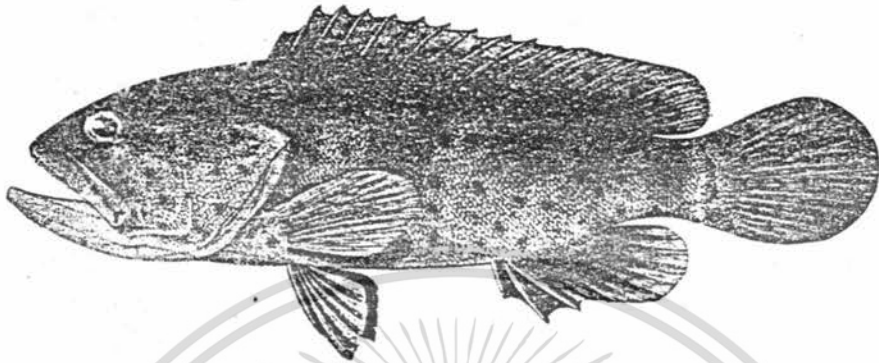

ภาพที่ 4 ปลากกราย *Notopterus chitala* Buchanan (Suvatti, 1981)

ภาพที่ 5 ปลากะพงขาว *Lates calcarifer* Bloch (กรมประมง, 2535)

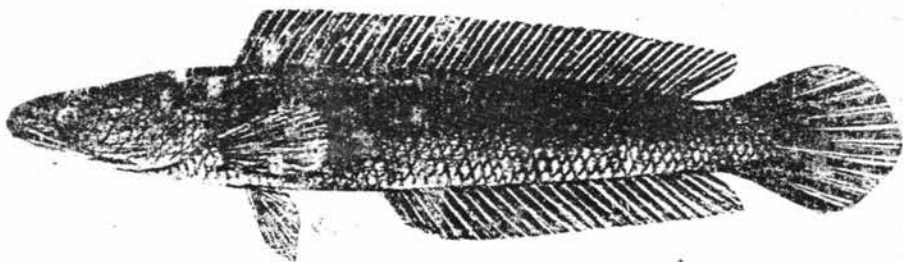
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

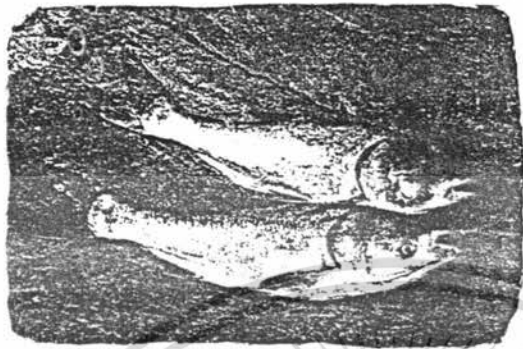
ภาพที่ 6 ปลากะรังปากแม่น้ำ *Epinephelus tauvina* Forskal (หลวงมัศยจิตรการ และ โชติ, 2511)

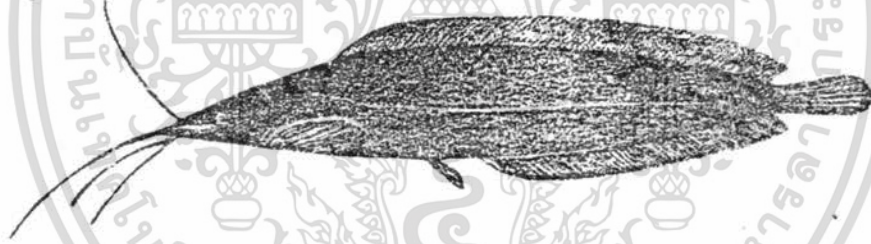
ภาพที่ 7 ปลาเจา *Ctenopharyngodon idellus* Cuv & Val (ศักดิ์ชัย, 2536)

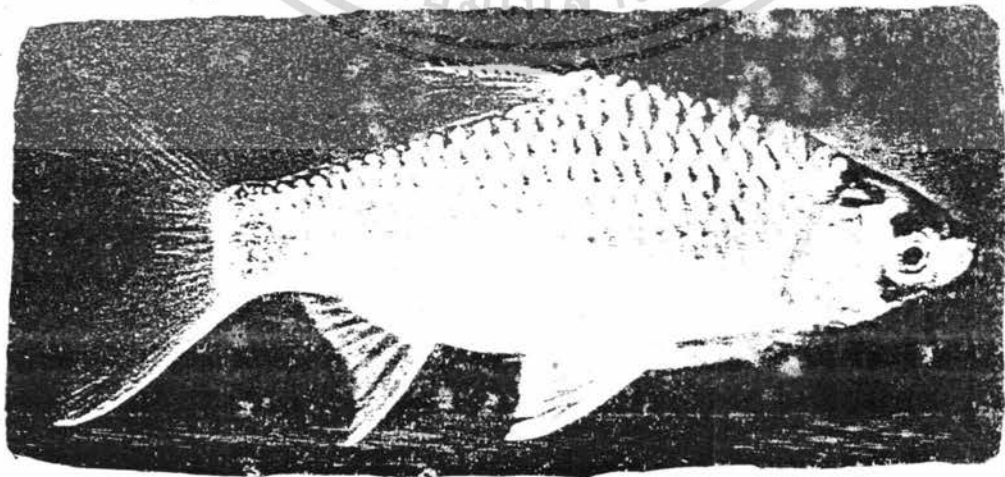
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ภาพที่ 8 ปลาน้ำจืด *Chanos chanos* Bloch (กรมประมง, 2535)
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 9 ปลาช่อน *Aristichthys nobilis* Richardson (กรมประมง, 2528 ง)

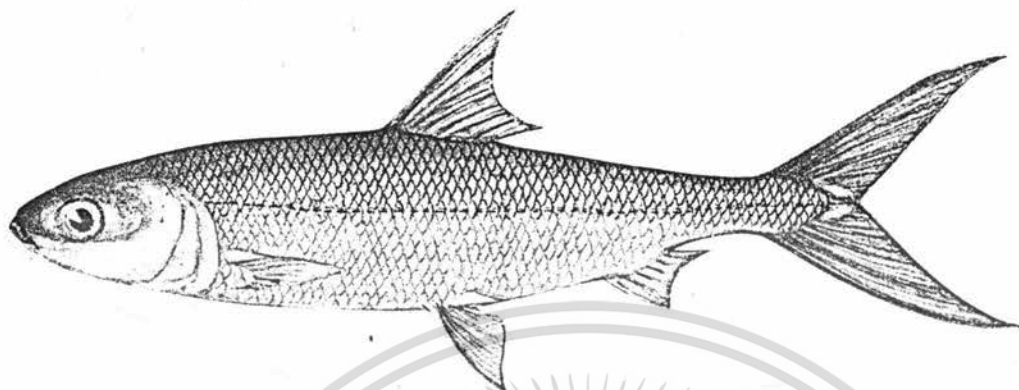

ภาพที่ 10 ปลาคูกอู *Clarias macrocephalus* Gunther (หลวงมดชัยจิตรถาวร และ โชติ, 2511)

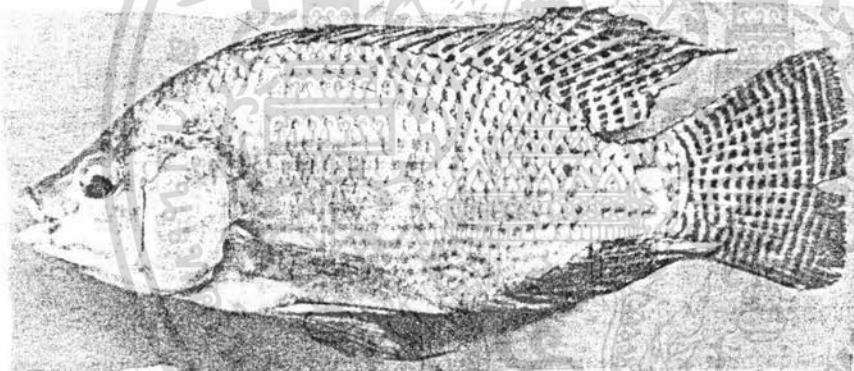

ภาพที่ 11 ปลาดุกเขี้ยว *Puntius gonionotus* Bleeker (กรมประมง, 2538)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 12 ปลานวลจันทร์ทะเล *Chanos chanos* Forskal (กรมประมง, 2535)

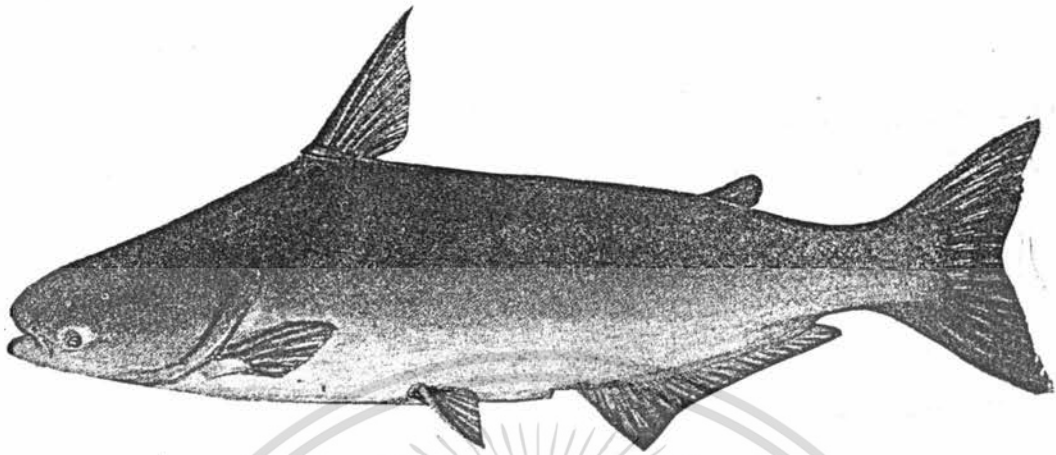

ภาพที่ 13 ปลานิล *Tilapia nilotica* Linnaeus (ศีกศิษฐ์, 2536)

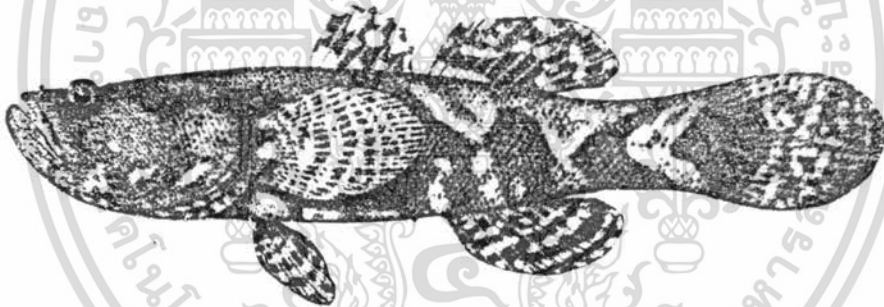

ภาพที่ 14 ปลาไน *Cyprinus carpio* Linnaeus (กรมประมง, 2535)

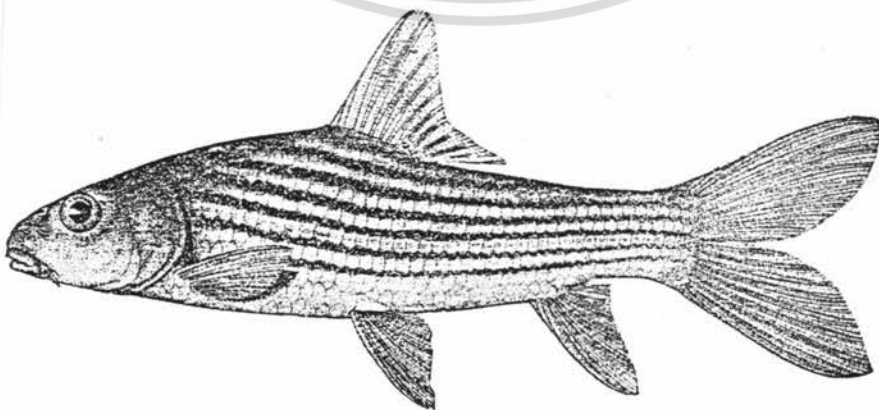
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 15 ปลาบึก *Pangasianodon gigas* Chevey (กรมประมง, 2535)

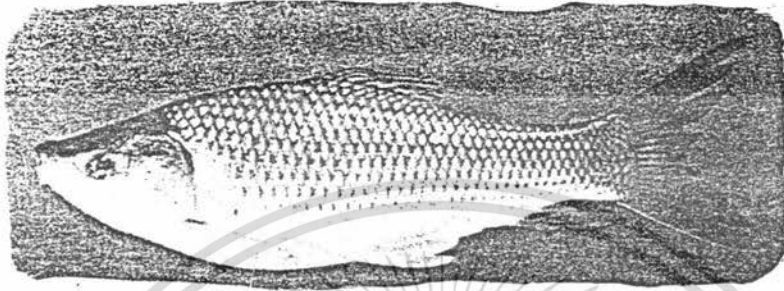

ภาพที่ 16 ปลานุ้ทราย *Oxyleotris marmoratus* Bleeker (หลวงมัยยจิตรการ และ โชติ, 2511)

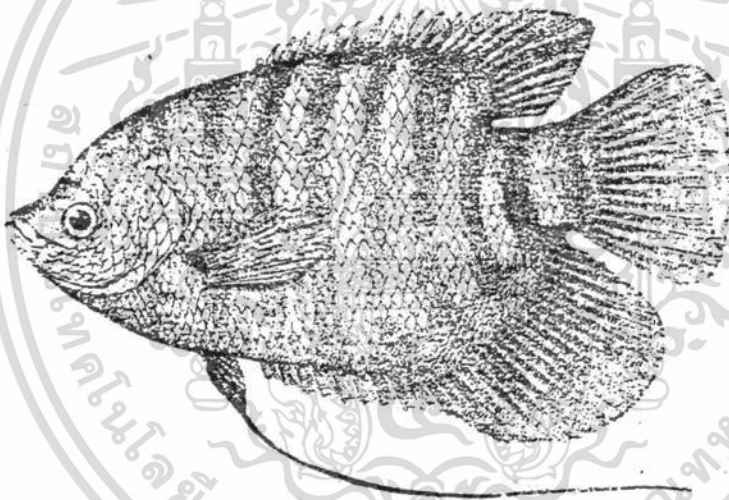

ภาพที่ 17 ปลาขี้ตอก *Probarbus jullieni* Sauvage (หลวงมัยยจิตรการ และ โชติ, 2511)

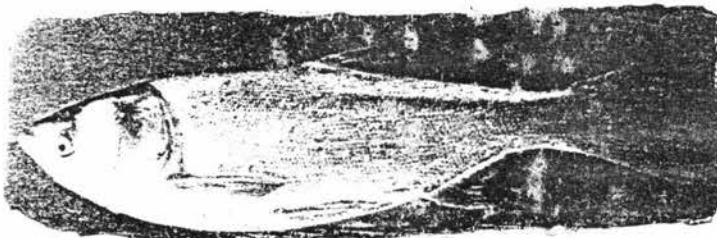
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่เผยแพร่ในนามของกรมประมง โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

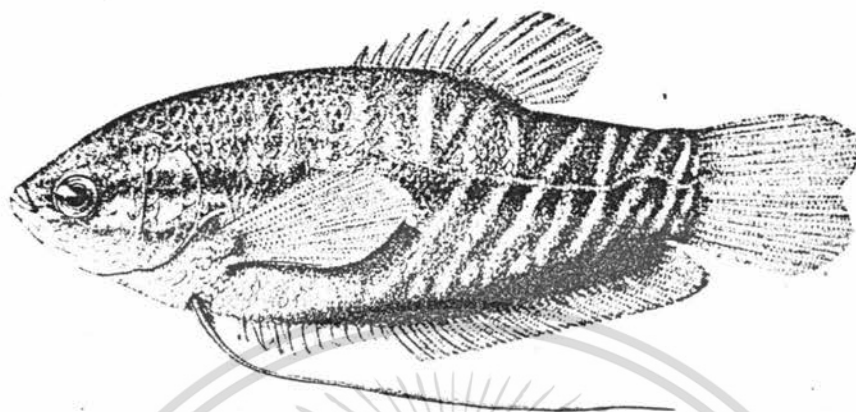
ภาพที่ 18 ปลาสร้อยเทศ *Labeo rohita* Ham - Buch (ศักดิ์ชัย, 2536)

ภาพที่ 19 ปลานเรศ *Osphronemus goramy* Lacepede (หล. ภูมิยศจิตรการ และ โชติ, 2511)

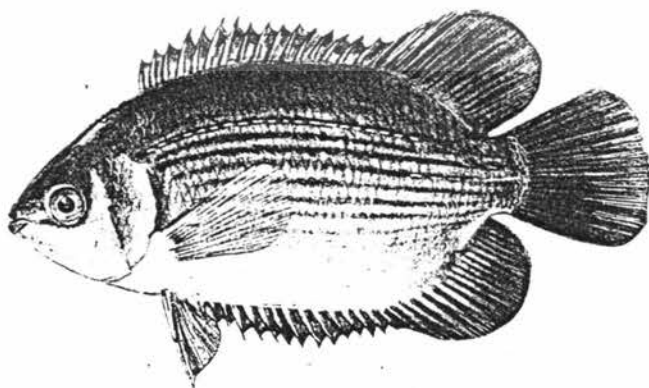
เอกสารภาพที่ 20 ปลาดุก *Hypophthalmichthys molitrix* Cuvier & Valenciennes (ศักดิ์ชัย, 2536) ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 21 ปลาสลิด *Trichogaster pectoralis* Regan (หลวงมัยจิตรการ และ โชติ, 2511)

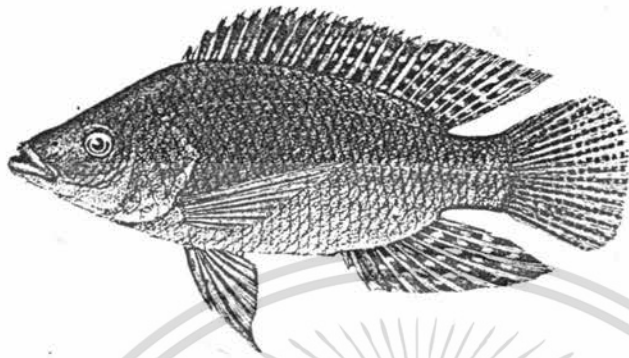

ภาพที่ 22 ปลาสวาย *Pangasius sutchi* Fowler (หลวงมัยจิตรการ และ โชติ, 2511)

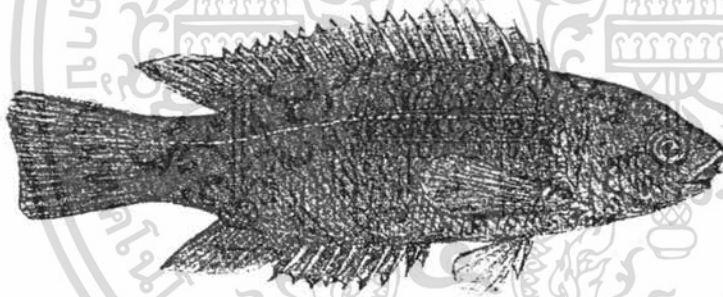

เอกภาพที่ 23 ปลาหมอตาล *Helostoma temminckii* Cuv & Val (กรมประมง, 2535) ใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

100657

ภาพที่ 24 ปลาหมอเทศ *Tilapia mossambica* Peters (กรมประมง, 2535)

ภาพที่ 25 ปลาหมอไทย *Anabas testudineus* Bloch (กรมประมง, 2535)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดอนุกรมวิธาน

กุ้งก้ามกราม

จัดอยู่ใน Class Crustacea

Subclass Malacostraca

Order Decapoda

Family Macrobrachidae

Genus *Macrobrachium*

Species *Macrobrachium rosenbergii* de Man.

กุ้งกุลาดำ

จัดอยู่ใน Class Crustacea

Subclass Malacostraca

Order Decapoda

Family Penaeidae

Genus *Penaeus*

Species *Penaeus monodon* Fabricius.

ตะพาบ

จัดอยู่ใน Class Reptilia

Order Testudines (Chelonia)

Suborder Cryptodira

Family Trionychidae

Genus *Trionyx*

Species *Trionyx cartilagineus* Bodd.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปลากทราย

จัดอยู่ใน Class Osteichthyes

Subclass Actinopterygii

Order Clupeiformes (Isospondyli)

Suborder Notopteroidei

Family Notopteridae

Genus *Notopterus*Species *Notopterus chitala* Buchanan.**ปลากะพงขาว**

จัดอยู่ใน Class Osteichthyes

Subclass Actinopterygii

Order Perciformes (Acanthopterygii, Percomorphi)

Suborder Percoidei

Family Centropomidae

Genus *Lates*Species *Lates calcarifer* Bloch.**ปลากะรังปากแม่น้ำ**

จัดอยู่ใน Class Osteichthyes

Subclass Actinopterygii

Order Perciformes (Acanthopterygii, Percomorphi)

Suborder Percoidei

Family Serranidae

Genus *Epinephelus*Species *Epinephelus tauvina* Forskal.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกานำไปใช้

ปลาเฉา

จัดอยู่ใน Class Osteichthyes

Subclass Actinopterygii

Order Cypriniformes (Ostariophysi, Plectospondyli)

Suborder Cyprinoidei (Eventognathi)

Family Cyprinidae

Genus *Ctenopharyngodon*Species *Ctenopharyngodon idellus* C. & V.**ปลาช่อน**

จัดอยู่ใน Class Osteichthyes

Subclass Actinopterygii

Order Ophicephaliformes (Labyrinthici, in part)

Family Ophicephalidae

Genus *Channa*Species *Channa striatus* Bloch.**ปลาชิ่ง**

จัดอยู่ใน Class Osteichthyes

Subclass Actinopterygii

Order Cypriniformes (Ostariophysi, Plectospondyli)

Suborder Cyprinoidei (Eventognathi)

Family Cyprinidae

Genus *Aristichthys*Species *Aristichthys nobilis* Richardson.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ ลาดกระบัง**

ปลาคูกอย

จัดอยู่ใน Class Osteichthyes

Subclass Actinopterygii

Order Cypriniformes (Ostariophysi, Plectospondyli)

Suborder Siluroidei (Nematognathi)

Family Clariidae

Genus *Clarias*Species *Clarias macrocephalus* Gunther.**ปลาดุกเพียนขาว**

จัดอยู่ใน Class Osteichthyes

Subclass Actinopterygii

Order Cypriniformes (Ostariophysi, Plectospondyli)

Suborder Cyprinoidei (Eventognathi)

Family Cyprinidae

Genus *Puntius*Species *Puntius gonionotus* Bleeker.**ปลานวลจันทร์ทะเล**

จัดอยู่ใน Class Osteichthyes

Subclass Actinopterygii

Order Clupeiformes (Isospondyli)

Suborder Chanoidei

Family Chanidae

Genus *Chanos*Species *Chanos chanos* Forskal.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปลานิล

จัดอยู่ใน Class Osteichthyes

Subclass Actinopterygii

Order Perciformes (Acanthopterygii, Percomorphi)

Suborder Percoidei

Family Cichlidae

Genus *Tilapia*

Species *Tilapia nilotica* Linnaeus.

ปลาไน

จัดอยู่ใน Class Osteichthyes

Subclass Actinopterygii

Order Cypriniformes (Ostariophysii, Plectospondyli)

Suborder Cyprinoidei (Eventognathi)

Family Cyprinidae

Genus *Cyprinus*

Species *Cyprinus carpio* Linnaeus.

ปลานิล

จัดอยู่ใน Class Osteichthyes

Subclass Actinopterygii

Order Cypriniformes (Ostariophysii, Plectospondyli)

Suborder Siluroidei (Nematognathi)

Family Schilbeidae

Genus *Pangasianodon*

Species *Pangasianodon gigas* Chevey.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปลาทราย

จัดอยู่ใน Class Osteichthyes

Subclass Actinopterygii

Order Perciformes (Acanthopterygii, Percomorphi)

Suborder Gobioidi

Family Eleotridae

Genus *Oxyeleotris*

Species *Oxyeleotris marmoratus* Bleeker.

ปลาชี่สก

จัดอยู่ใน Class Osteichthyes

Subclass Actinopterygii

Order Cypriniformes (Ostariophysii, Plectospondyli)

Suborder Cyprinoidei (Eventognathi)

Family Cyprinidae

Genus *Probarbus*

Species *Probarbus jullieni* Sauvage.

ปลาชี่สกเทศ

จัดอยู่ใน Class Osteichthyes

Subclass Actinopterygii

Order Cypriniformes (Ostariophysii, Plectospondyli)

Suborder Cyprinoidei (Eventognathi)

Family Cyprinidae

Genus *Labeo*

Species *Labeo rohita* Ham. - Buch.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปลาแรด

จัดอยู่ใน Class Osteichthyes

Subclass Actinopterygii

Order Labyrinthici

Family Osphronemidae

Genus *Osphronemus*Species *Osphronemus goramy* Lacepede.**ปลาดุก**

จัดอยู่ใน Class Osteichthyes

Subclass Actinopterygii

Order Cypriniformes (Ostariophysi, Plectospondyli)

Suborder Cyprinoidei (Eventognathi)

Family Cyprinidae

Genus *Hypophthalmichthys*Species *Hypophthalmichthys molitrix* C. & V.**ปลาช่อน**

จัดอยู่ใน Class Osteichthyes

Subclass Actinopterygii

Order Perciformes (Acanthopterygii, Percomorphi)

Suborder Anabantoidei (Labyrinthici, in part)

Family Anabantidae

Genus *Trichogaster*Species *Trichogaster pectoralis* Regan.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปลาสวาย

จัดอยู่ใน Class Osteichthyes

Subclass Actinopterygii

Order Cypriniformes (Ostariophysii, Plectospondyli)

Suborder Siluroidei (Nematognathi)

Family Schilbeidae

Genus PangasiusSpecies *Pangasius sutchi* Fowler.**ปลาหมอตา**

จัดอยู่ใน Class Osteichthyes

Subclass Actinopterygii

Order Labyrinthici

Family Helostomidae

Genus HelostomaSpecies *Helostoma temminckii* C. & V.**ปลามอเทศ**

จัดอยู่ใน Class Osteichthyes

Subclass Actinopterygii

Order Perciformes (Acanthopterygii, Percomorphi)

Suborder Percoidei

Family Cichlidae

Genus TilapiaSpecies *Tilapia mossambica* Peters.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปลาหมอไทย

จัดอยู่ใน Class Osteichthyes

Subclass Actinopterygii

Order Perciformes (Acanthopterygii, Percomorphi)

Suborder Anabantoidei (Labyrinthici, in part)

Family Anabantidae

Genus *Anabas*

Species *Anabas testudineus* Bloch.

ชื่อวิทยาศาสตร์ และ ชื่อสามัญ

กุ้งก้ามกราม

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Macrobrachium rosenbergii* de Man.

ชื่อสามัญ กุ้งก้ามกราม, กุ้งนาง, กุ้งหลวง, กุ้งแห, กุ้งใหญ่, กุ้งก้ามเกลี้ยง

Giant freshwater prawn, Giant prawn

กุ้งกุลาดำ

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Penaeus monodon* Fabricius.

ชื่อสามัญ กุ้งกุลาดำ, กุลา, กะลาดำ, แหกดำ

Giant tiger prawn, Shrimp

ตะพาบ

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Trionyx cartilagineus* Bodd.

ชื่อสามัญ ตะพาบ

Common siamese soft - shelled turtle

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปลาดรายน

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Notopterus chitala* Buchanan.

ชื่อสามัญ กราย, หางแพน, ตองกราย (อีสาน), เบลิคา (มลายู)

Spotted featherback, Knife fish

ปลากะพงขาว

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Lates calcarifer* Bloch.

ชื่อสามัญ กะพงขาว, กะพงน้ำจืด, กะพง

Giant seaperch, Bass, Sea bass, Giant perch, Palmer, White seabass, Silver seaperch

ปลากะรังปากแม่น้ำ

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Epinephelus tauvina* Forskal.

ชื่อสามัญ เก้าจุดน้ำตาล, กระังปากแม่น้ำ, ตุกแก, กระรัง, กระรังน้ำลึก, ราบู (ภาคใต้)

Greasy grouper, Coral fish, Spotted grouper

ปลาเฉา

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Ctenopharyngodon idellus* Cuv. & Val.

ชื่อสามัญ เฉา, กินหญ้า, เฉาอี้อ (จีน), หวันอี้อ (จีน), กลม

Grass carp

ปลาช่อน

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Channa striatus* Bloch.

ชื่อสามัญ ช่อน, ค้อ

Striped snake - head fish, Snake head fish, Serpent headed fish, Murrel

ปลาชิ่ง

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Aristichthys nobilis* Richardson.

ชื่อสามัญ ชิ่ง, หัวโต, ชงฮือ, เต้าเตี้ย (หัวโต), ตัวเถา

Big head carp

ปลาคูกอุย

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Clarias macrocephalus* Gunther.

ชื่อสามัญ คูกอุย

Gunther's walking catfish, walking catfish

ปลาตะเพียนขาว

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Puntius gonionotus* Bleeker.

ชื่อสามัญ ตะเพียนขาว, ตะเพียน, ตะเพียนทราย

Common silver barb, Thai silver carp, Tawe, Jawe, Carp

ปลานวลจันทร์ทะเล

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Chanos chanos* Forskal.

ชื่อสามัญ นวลจันทร์ทะเล, ทุ่น้ำจืด, ชะลิน

Milkfish

ปลานิล

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Tilapia nilotica* Linnaeus.

ชื่อสามัญ นิล

Nile tilapia, Nile

ปลาไน

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Cyprinus carpio* Linnaeus.

ชื่อสามัญ ไน, หลี่, หลี่โกว (จีน), หลี่ฮือ (จีน), ไน (เวียงตุง)

Common carp

ปลาบึก

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Pangasianodon gigas* Chevey.

ชื่อสามัญ บึก, ไตรราช, เตรียเรียว (เขมร)

Mekong giant catfish

ปลานุทราช

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Oxyeleotris marmoratus* Bleeker.

ชื่อสามัญ นุทราช, นุจาก, นุทอง, นุเอื้อย, นุสิงโต

Marbled sleepy goby, Sand goby, Marbled goby

ปลาชี่สก

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Probarbus jullieni* Sauvage.

ชื่อสามัญ ชี่สก, ชี่สกทอง, เอ็น (หนองคาย), เอ็นคางหมู (หนองคาย), กะสก, อีสก, ชะเอ็น (แม่มีน่าน)

Jullien's golden - price carp

ปลาชี่สกเทศ

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Labeo rohita* Ham. - Buch.

ชื่อสามัญ ชี่สกเทศ

Rohu

ปลาแรด

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Osphronemus goramy* Lacepede.

ชื่อสามัญ แรด, เม่น, มิ่น, มิน (ภาคใต้)

Giant gourami

ปลาลิ้น

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Hypophthalmichthys molitrix* Cuv. & Val.

ชื่อสามัญ ลิ้น, ฟิ้นฮือ (จีน), แปะหลง (จีน), เล่งฮือ (จีน), เกล็ดเงิน

Silver carp

ปลาสลิด

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Trichogaster pectoralis* Regan.

ชื่อสามัญ สลิด, ไบไม้

Snake skin gourami, Sepat - siam

ปลาสวาย

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Pangasius sutchi* Fowler.

ชื่อสามัญ สวาย

Striped catfish, Catfish

ปลาหมอปลา

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Helostoma temminckii* Cuv. & Val.

ชื่อสามัญ หมอปลา, อีตาด (ภาคเหนือ), ไบตาด, วี (นครศรีธรรมราช), จูบ, อีโก (ภาคเหนือ)

เอกสารนี้เป็นเอกสาร **อีโก้, อีโก้, อีโก้** ใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Temminck's kissing gourami, Kissing gourami

ปลาหมอเทศ

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Tilapia mossambica* Peters.

ชื่อสามัญ หมอเทศ

Java tilapia, Tilapia

ปลาหมอไทย

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Anabas testudineus* Bloch.

ชื่อสามัญ หมอ, หมอไทย, สะเค็ด, เจ็ง, เส็ด็จ

Common climbing perch

ลักษณะรูปร่าง

กิ้งก่ามกรม

ลักษณะรูปร่าง ส่วนของหัวและอกอยู่รวมกันมีขนาดใหญ่และน้ำหนักมากกว่าลำตัว ลำตัวแบ่งออกเป็นปล้อง มี 6 ปล้อง บนเปลือกกึ่งบริเวณหัวส่วนหน้าใกล้กับเขี้ยวมีหนามเล็ก ๆ ด้านละ 2 อัน กรีก่อน ข้างยาว แบนด้านข้าง โคนกรีกหนาและนูน ตรงกลางโค้งแอ่นลงส่วนปลายงอนขึ้น มีหนามคล้ายฟันเลื่อยทั้ง ด้านบนและด้านล่าง ด้านบนมี 12 - 15 ซี่ ด้านล่างมี 8 - 14 ซี่ ลักษณะพิเศษคือ เพศผู้จะมีเขาเดินคู่ ที่ 2 ขนาดใหญ่และยาวกว่าคู่อื่น ๆ มาก ซึ่งเรียกว่า ก้าม ส่วนท้ายมีแพนหางอยู่ข้างละ 1 คู่ โดยมีหาง อยู่ตรงกลาง ขนาดความยาวประมาณ 13 - 31 เซนติเมตรหนักประมาณครึ่งกิโลกรัม (เฉลิมวิไล, 2523; ปัญจพร, 2525; กรมประมง, 2535; กรมประมง, 2538 ค)

กิ้งก่าดำ

ลักษณะรูปร่าง ลำตัวเป็นข้อปล้อง ทั้งหมดมีประมาณ 19 ปล้อง แต่ละปล้องมีระยะยาว 1 คู่

ลำตัวแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนหัวจะติดกับส่วนอก มีเปลือกคลุม มี 5 ปล้อง แต่รวมเป็น
 เอกสาร
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปล้องเดียวกันตอนหน้าสุด ของปล้องที่ 1 เปลือกหุ้มตัวจะยื่นเป็นพื้นแหลมไปข้างหน้าเรียกว่ากรี ด้านบนของกรีมีฟัน 6 - 8 ซี่ ด้านล่างมี 2 - 4 ซี่ มีหนวดหลายจางมากไม่เด่นชัด แก้มอยู่ในแนวระนาบ และสันที่อยู่สองข้างโคน กรียาวเกือบถึงฟันกรีอันหลังสุด ซึ่งมีสันแนวข้างเฉียงขึ้นไปทางนัยน์ตา ได้กรีมีตา 1 คู่ ปากอยู่ระหว่างขากรรไกร ส่วนหัวมีระยะยงค์ 5 คู่ 2 คู่แรกเป็นหนวดใช้ในการสัมผัส ระยะยงค์คู่ที่ 3 ได้แก่ ขากรรไกรล่าง มีหน้าที่ในการขบเคี้ยวอาหาร ส่วนคู่ที่ 4 และ 5 เป็นขากรรไกรบน มีหน้าที่เช่นเดียวกับขากรรไกรล่าง ส่วนอกมี 8 ปล้อง ได้แก่ ปล้องที่ 6 - 13 ระยะยงค์ 3 คู่แรกอยู่บนอก เรียกว่า maxillipeds มีหน้าที่ช่วยในการกินอาหาร ระยะยงค์คู่ที่ 9 คู่ที่ 10 คู่ที่ 11 มีลักษณะเป็นก้าม ก้ามแต่ละอันจะมีขนาดและความยาวเท่ากัน ส่วนระยะยงค์คู่ที่ 12 และ คู่ที่ 13 เป็นขาที่มีหน้าที่ในการเดิน เคลื่อนไหว และทำความสะอาดลำตัว ลำตัวมีหกปล้อง เปลือกปล้องท้องอันที่สองไม่ทับปล้องแรกระยะยงค์คู่ที่ 14 คู่ที่ 15 คู่ที่ 16 คู่ที่ 17 และคู่ที่ 18 มีลักษณะคล้ายใบพายใช้สำหรับว่ายน้ำ ส่วนระยะยงค์คู่ที่ 19 หรือหาง ประกอบด้วยแพนหางและหางรูปพัด ยกขึ้นลงได้ตามประสงค์ ลำตัวสีแดงอมน้ำตาลถึงน้ำตาลเข้มมีลายพาดขวาง ด้านหลัง ประมาณ 9 ลาย และสีออกน้ำตาลเข้มข้างแถบสีขาว ขอบปลายหางและขาว่ายน้ำมีขนสีแดง ขนาดความยาวประมาณ 18 - 25 เซนติเมตร (บรรจง, 2521; ไชยา, 2531; กรมประมง, 2535; กรมประมง, 2536 ก)

ตะพาน

ลักษณะรูปร่าง มีกระดองหลังกลมเมื่อยังเล็กอยู่ แต่เมื่อโตเต็มที่แล้วกระดองจะยาวรี มีความกว้างของกระดองประมาณ 75 เซนติเมตร น้ำหนักประมาณ 35 กิโลกรัม ตั้งแต่คอส่วนบนไปจรดขอบกระดอง จะมีตุ่มแข็งเล็ก ๆ ขึ้นอยู่ หัวมีขนาดใหญ่ จมูกค่อนข้างยาวแต่มีขนาดเล็ก ตาโปนออกมาจากส่วนหัวอย่างเห็นได้ชัด ฟันและกรามแข็ง นิ้วเท้า 3 นิ้ว มีพังผืดเชื่อมติดต่อบนใบพายอย่างสมบูรณ์ มีหนังบนหลังรีวุ้น เป็นเส้นเล็ก ๆ ขณะเมื่อยังเล็กอยู่สีตามตัวจะเป็นสีไหลแกมเทาอมเขียว บางตัวมีจุดเหลืองและดำ ขอบเหลืองขึ้นประปราย หัวมีจุดเหลืองเป็นจุดใหญ่ทางด้านข้าง เมื่อโตเต็มวัย จุดเหลืองจะหายไป ขนาดความยาวประมาณ 25 - 75 เซนติเมตร (คำนึ่ง, 2531; กรมประมง, 2535; Nutaphand, 1971)

ปลวกทราย

ลักษณะรูปร่าง ลำตัวแบนด้านข้าง ท้องแบนเป็นสันและมีหนามแหลมแข็งฝังอยู่เป็นคู่ ๆ จำนวนหลายคู่ จะงอยปากสั้นทู่ นัยน์ตาสีดำ ปากกว้าง มีฟันเล็กและแหลม อยู่บนขากรรไกรทั้งการค้ำ
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สองข้างครีบท่าง ๆ ไม่มีก้านครีบแข็ง มีเกล็ดเจริญเติบโตแบบ cycloid มีครีบท้องเพียงครีบทเดียวและไม่มีครีบไขมัน ไม่มีหนวด ตัวค่อนข้างยาวแบนข้างมาก มีเส้นข้างตัว ครีบก้นยาวติดต่อกับครีบท้อง ข้างลำตัวเหนือครีบก้นแต่ละด้านมีจุดกลมขนาดใหญ่สีดำ ขอบสีขาวเรียงเป็นแถวจำนวน 5 - 10 จุด ขนาดที่พบทั่วไปมีความยาว 48 - 85 เซนติเมตร (หลวงมัศยจิตรการ และ โชติ, 2511; สืบสิน, 2527; กรมประมง, 2535)

ปลากระพงขาว

ลักษณะรูปร่าง ลำตัวแบบ oblong ลำตัวหนาและด้านข้างแบน รูปร่างยาว หัวโต บริเวณไหล่โค้งมน ส่วนตัวจะลาดชันและเว้า จะงอยปากค่อนข้างยาวและแหลม นัยน์ตาโต ปากกว้างยึดหัดได้ มุมปากอยู่เลยไปทางหลังนัยน์ตา ฟันเป็นฟันเขี้ยวอยู่บนขากรรไกรบนและล่าง โคนครีบท้องมี axillary scale มีรูจมูก 2 คู่ ขากรรไกรบนมี supplementary maxillary bone ปากกว้าง ปลายสุดของกระดูก maxilla ยาวเลยส่วนหลังตาออกไป ขอบกระดูกกระพุ้งเหงือกแข็งและคม หางกลมมน คอคอดหาง มีขนาดใหญ่และแข็งแรง เกล็ดแบบ cycloid หลุดง่าย เกล็ดใหญ่มีขอบหยักเป็นหนามเมื่อลูบจะสากมือ เกล็ดบนเส้นข้างตัว 52 - 61 เกล็ด ครีบท้องอันแรกมีก้านครีบเป็นหนามแข็ง 7 - 8 ก้าน ปลายแหลม อันที่สองเป็นครีบท้องอันมีขนาดใหญ่ใกล้เคียงกับครีบท้องใหญ่ปลายกลมมน ครีบก้นมีก้านครีบแข็ง 3 ก้าน พื้นลำตัวสีขาวเงินปนน้ำตาล แนวสันท้องสีขาวเงิน ขนาดความยาวประมาณ 20 - 40 เซนติเมตร (เฉลิมวิไล, 2523; สืบสิน, 2527; สโมสรมนิตตคณะประมง, 2531; กรมประมง, 2535)

ปลากะรังปากแม่น้ำ

ลักษณะรูปร่าง ลำตัวค่อนข้างป้อมแบนข้างเล็กน้อย หัวใหญ่ จะงอยปากแหลม นัยน์ตาโต ปากกว้างเฉียงขึ้นเล็กน้อย ขากรรไกรล่างยื่นเลยขากรรไกรบนเล็กน้อยและมีฟันเขี้ยวที่ส่วนหน้าของขากรรไกร peropercle เป็นหยักเกล็ดขนาดเล็กแบบ ctenoid ครีบท้องยาวมีก้านครีบแข็งเพียง 9 - 11 ก้าน มีก้านครีบท้อง 12 - 18 ก้าน ครีบท้องมีขนาดใหญ่และแข็งแรงปลายกลมมน พื้นตัวเป็นสีเทาและมีลายสีน้ำตาลอยู่บนหัวและข้างลำตัว มีจุดประอยู่ตามหัวและลำตัว แต่บางตัวก็ไม่มีจุดขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมและขนาดของปลา ครีบท้องและครีบก้นยาว รูจมูก 2 คู่ ขนาดมีความยาวตั้งแต่ 30 เซนติเมตร ถึง 1.50 เมตร (หลวงมัศยจิตรการ และ โชติ, 2511; สืบสิน, 2527; กรมประมง, 2535; กรมประมง, 2538 ฉ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปลาฉา

ลักษณะรูปร่าง ลำตัวกลมยาวรูปกระสวยคล้ายทรงกระบอก มีเกล็ดใหญ่แบบ cycloid ส่วนหัวไม่มีเกล็ด หัวค่อนข้างแบน ไม่มีฟันบนขากรรไกร ปากอยู่ปลายสุดเฉียงขึ้นเล็กน้อย ขากรรไกรล่างสั้นกว่าขากรรไกรบน ตาเล็ก ซึ่งเหงือกติดต่อกับแก้ม ซึ่งกรองเหงือกห่างและสั้น มีฟันในช่องคอ (pharyngeal teeth) 7 แถว ฟันแหลมคมมีรูปร่างคล้ายหวี ข้างซ้ายมี 2 - 5 ซี่ ข้างขวามี 2 - 4 ซี่ ครีบหลังมีก้าน ครีบแข็ง ครีบหลังสั้นมีก้านครีบเดี่ยว 3 ก้านและก้านครีบแขนง 7 ก้าน ครีบกันมีก้านครีบเดี่ยว 3 ก้าน และก้านครีบแขนง 8 ก้าน ครีบอกมีก้านครีบเดี่ยว 2 ก้าน ก้านครีบแขนง 14 ก้าน ครีบท้องมีก้านครีบ เดี่ยว 1 ก้านและก้านครีบแขนง 8 ก้าน เกล็ดขนาดใหญ่ บริเวณเส้นข้างลำตัว 34 - 35 เกล็ด หางแบน ข้าง ส่วนหลังมีสีดำน้ำตาล ท้องสีขาว ไม่มีครีบไขมัน ไม่มี spine ที่บริเวณหน้าตาหรือบริเวณใต้ตา มี เส้นข้างตัวอยู่ในแนวกึ่งกลางของคอดหาง สันท้องกลมมน สีค่อนข้างเขียว (เจลิมวิไล, 2523; สักดิ์ชัย, 2536; กรมประมง, 2538 ง; กรมประมง, 2539 ข)

ปลาช่อน

ลักษณะรูปร่าง ลำตัวอวบกลมยาวเรียวแบบ elongate ส่วนท้องแบน ความยาวของลำตัวเป็น 5- 6 เท่าของความสูง ขนาดความยาวประมาณ 30 - 50 เซนติเมตร ท่อนหางแบนข้าง หัวแบนลงขอบส่วนหลังค่อนข้างโค้งคูด้ายงู เกล็ดมีขนาดใหญ่ ปากกว้างมาก มุมปากลึกและยื่นเลยจากตา มาก ขากรรไกรยึดหดได้ ฟันที่ขากรรไกรบนและล่างเล็กมากติดกันเป็นแผ่นและแหลมคม มีฟันที่เพดานส่วนหน้าและเพดานส่วนใน มีฟันเขียว ตาโต ส่วนบนและข้างของหัวมีเกล็ดปกคลุม มีเกล็ดตามแนวเส้นข้างตัว 50 - 58 เกล็ด เกล็ดแบบ cycloid ขนาดค่อนข้างเล็ก เส้นข้างตัวสมบูรณ์ ปลายสุดของเส้นข้างตัวที่อยู่ตรง หน้าอกต่ำลงมา 2 แถว ตรงบริเวณเกล็ดข้างตัวที่ 16 หรือ 17 ถึงเกล็ดที่ 19 หรือ 20 ครีบทุกครีบไม่มี ก้านครีบแข็งครีบหลังและครีบกันยาวจนเกือบถึงโคนหาง ครีบหางเป็นแบบ rounded ลำตัวส่วนหลังมีสีเขียวอ่อนหรือสีน้ำตาลอ่อนจนเกือบดำ ส่วนท้องมีสีขาว สีเขียว สีครีมหรือสีน้ำตาล ด้านข้างลำตัวมีลายดำพาดเฉียงลำตัวมีอวัยวะพิเศษช่วยในการหายใจอยู่เหนือช่องเหงือกเป็นเยื่อบาง ๆ อาจรวมเป็นปุ่มเล็ก ๆ หรือยื่นซ้อนกันอยู่ที่เรียกว่า Diverticula จึงสามารถเคลื่อนไหวไปบนบกและฝังตัวอยู่ในโคลนได้เป็นเวลานาน (สิบลิน, 2527; ปกรณ์, 2530; กรมประมง, 2535; สักดิ์ชัย, 2536)

ปลาชัง

ลักษณะรูปร่าง ลำตัวมีลักษณะป้อมแบนข้างรูปกระสวย มีลึกลำหรือค่อนข้างเหลือทอง หัวโต ประมาณ 1/3 ของลำตัว ปากเฉียงอยู่ปลายสูงสุด จะงอยปากแบนเล็กน้อย ตาอยู่ในระดับต่ำ ขากรรไกรล่างเฉียงขึ้นบนเล็กน้อย ซึ่งกรงเหงือกถี่และมีขนาดเล็กแต่ไม่ติดกัน ท้องเป็นสันตั้งแต่ครีบท้องถึงครีบกัน มีเกล็ดแบบ cycloid มีขนาดเล็ก ส่วนหัวไม่มีเกล็ด ที่เส้นข้างตัวมีเกล็ดจำนวน 95 - 105 เกล็ด ไม่มีฟันบนขากรรไกร มีฟันในช่องคอ (pharyngeal teeth) ข้างละแถว แถวละ 4 ซี่ พื้นหน้าตัดของฟันแบนและเรียบ ครีบหลังมีก้านครีบแข็งมีก้านครีบเดี่ยว 3 ก้าน และก้านครีบแขนง 11 - 14 ก้าน ครีบอกมีก้านครีบเดี่ยว 1 ก้าน และก้านครีบแขนง 8 ก้าน ไม่มีครีบไขมัน หลังลึกลำ ตัวลึกลำ มีเส้นข้างตัวอยู่ในแนวกึ่งกลางของคอคอดหาง สันท้องกลมมนตั้งแต่ครีบท้องถึงครีบกัน หางแบนข้างและเป็นสัดส่วน หลังจะมีลึกลำและจุดดำบางแห่ง ท้องสีเหลือง (เจลิมวิไล, 2523; ศักดิ์ชัย, 2536; กรมประมง, 2538 ง; กรมประมง, 2539 ข)

ปลาตุ๊กตอย

ลักษณะรูปร่าง ลำตัวเรียวยาวด้านข้างแบน หัวแบนลง ไม่มีเกล็ด กะโหลกท้ายทอยป้านและโค้งมนปกคลุมด้วยแผ่นกระดูกแข็งทั้งทางด้านบนและด้านข้าง มีอวัยวะช่วยในการหายใจที่เรียกว่า dendrite มี Weberian apparatus ติดต่อระหว่างส่วนหัวกับกระเพาะลมซึ่งมีท่อที่เรียกว่า Pneumatic duct ต่อไปยังทางเดินอาหาร (alimentary canal) ครีบหลังยาวเกือบตลอดหลัง ไม่มีกระดูก ไม่มีครีบไขมัน ครีบหูมี spine เป็นฟันเลื่อยด้านนอกและด้านใน แผลมและเป็นหยัก มีปลายกลมมน ขากรรไกรประกอบด้วยกระดูก premaxilla มีหนวด 4 คู่ ตามีขนาดเล็ก ลึกลำตัวมีลึกลำป็นเหลือทองสีเหลืองจาง มีอวัยวะพิเศษอยู่ในบริเวณช่องเหงือกมีลักษณะคล้ายพุ่มไม้สีเขียว ช่วยในการหายใจ ขนาดความยาว ประมาณ 15 - 35 เซนติเมตร (หลวงมัจฉาจิตรการ และ โชติ, 2511; สืบสิน, 2527; กรมประมง, 2535; ศักดิ์ชัย, 2536; กรมประมง, 2538 ฉ; กรมประมง, 2539 ข)

ปลาตะเพียนขาว

ลักษณะรูปร่าง มีลำตัวค่อนข้างป้อมแบนข้างความยาวจากสุดหัวจรดปลายหาง 2.5 เท่าของความสูง หัวเล็ก มีเกล็ดแบบ cycloid เกล็ดใหญ่ ส่วนหัวไม่มีเกล็ดไม่มีฟันบนขากรรไกร มีฟันในช่องคอ (pharyngeal teeth) ปากเล็กอยู่หน้าสุด ริมฝีปากบาง มีจะงอยปากแหลม มีหนวดเล็ก ๆ 2 คู่ ต้นของครีบหลังอยู่ตรงกันข้ามกับเกล็ดที่ 10 ของเส้นข้างตัว ครีบหลังมีก้านครีบแข็ง อันที่ 4 ไม่ยาวกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ยาวที่สุดและมีพื้นเลื้อย ไม่มีครีบบาง มีก้านครีบบอ่อนของครีบก้นอยู่จำนวน 6 ก้าน ไม่มี spine ที่บริเวณหน้าตาหรือบริเวณใต้ตา มีเส้นข้างตัวอยู่ในแนวกึ่งกลางของคอคหาง เกือบตามแนวนี้มี 29 - 31 เกือบ สันท้องกลมมนสีของลำตัวเป็นสีเขียวอมฟ้า ด้านหลังสีน้ำตาลปนเทา ท้องสีขาวเงิน ที่โคนเกล็ดมีสีเทาจนเกือบดำครีบก้นสีเหลืองปนส้ม ครีบบอื่น ๆ สีซีดจาง ขนาดมีความยาวประมาณ 8 - 36 เซนติเมตร โตเต็มที่ มีลำตัวยาวสูงสุด 50 เซนติเมตร (เฉลิมวิไล, 2523; สืบสิน, 2527; กรมประมง, 2535; กรมประมง, 2538 ก; กรมประมง, 2538 ข)

ปลานวลจันทร์ทะเล

ลักษณะรูปร่าง รูปร่างคล้ายกระสวยหรือคล้ายปลากระบอก แต่แบนข้างมากกว่ามีขนาดใหญ่กว่าปลากระบอก ตากลมใสอยู่ในเบ้าวุ้น หัวค่อนข้างเล็กเมื่อเทียบกับลำตัว ครีบบต่าง ๆ ไม่มีก้านครีบบแข็ง มีเกล็ดเจริญเติบโตแบบ cycloid เป็นเกล็ดเล็ก ๆ สีเงิน มีครีบบหลังเพียงครีบบเดียวเป็นก้านครีบบอ่อนและไม่มีครีบบาง ไม่มีหนวด เส้นข้างตัวยาวตลอด เกือบที่เส้นข้างตัว 78 - 90 เกือบ ปากเล็กไม่มีฟัน ครีบบหางใหญ่และแจกเว้าลึกเกล็ดบริเวณลำตัวค่อนข้างเล็กติดแน่นไม่หลุดง่าย ลำตัวด้านบนเป็นสีเขียวอมฟ้าเงินและค่อย ๆ จางลงมาด้านล่างจนเป็นสีบรอนซ์เงินที่ท้อง ขนาดยาวที่สุดจะมีขนาดประมาณ 1.80 เมตร น้ำหนักมากกว่า 2 กิโลกรัม (เฉลิมวิไล, 2523; กรมประมง, 2535; กรมประมง, 2539 ข)

ปลานิล

ลักษณะรูปร่าง ลำตัวเป็นแบบ oblong แบนข้าง เกล็ดแบบ ctenoid ขนาดปานกลาง มีเกล็ดบน opercle มีรูจงกเพียงคู่เดียว มีครีบบหลังติดต่อกันเป็นครีบบเดียว มีลายสีดำและจุดสีขาวสลับกันที่บริเวณครีบบหลัง ประกอบด้วยก้านครีบบแข็ง 15 - 18 ก้าน และก้านครีบบอ่อนจำนวน 12 - 14 ก้าน ครีบบอื่นประกอบด้วยก้านครีบบแข็ง 3 ก้าน และก้านครีบบอ่อน 9 - 10 ก้าน บริเวณส่วนอ่อนของครีบบหลังครีบก้น และครีบบหางมีจุดสีขาวและเส้นสีดำตัดขวาง ครีบบหางและครีบก้นจึงดูคล้ายลายข้าวตอก ลำตัวสีเขียวปนน้ำตาลและมีลายดำจาง ๆ พาดขวางตามลำตัว จำนวน 9 - 10 แถบ ตลอดตั้งแต่ปลายหัวจรดปลายหาง ริมฝีปากบนและล่างเสมอกันที่บริเวณแก้มมีเกล็ด 4 แถบ มีเกล็ดตามแนวเส้นข้างตัว 33 เกือบ ตรงกลางเกล็ดมีสีเข้ม ที่กระดุกแก้มมีจุดสีเข้มอยู่จุดหนึ่งขนาดความยาวประมาณ 10 - 30 เซนติเมตร (เฉลิมวิไล, 2523; สืบสิน, 2527; กรมประมง, 2535; ศักดิ์ชัย, 2536; กรมประมง, 2538 ข; กรมประมง, 2539 ก)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปลาไน

ลักษณะรูปร่าง ลำตัวป้อมสั้นแบนเล็กน้อย มีเกล็ดแบบ cycloid เกล็ดกลมใหญ่ทั่วตัว ส่วนหัวไม่มีเกล็ด ปากเล็กยึดหูดปากได้ ไม่มีฟันบนขากรรไกร มีฟันในช่องคอ (pharyngeal teeth) 3 แถว ริมฝีปากหนาและมีหนวด 2 คู่ คู่หนึ่งเป็นตุ่มอีกคู่หนึ่งยาว ครีบหลังมีฐานยาวเป็นก้านครีบแข็งยาวถึงโคนหางเป็นครีบเดี่ยวยาวครีบแข็งอันสุดท้ายใหญ่กว่าอันอื่น ๆ และแข็งแรง ขอบด้านหลังหยักเป็นเลื้อย ครีบหลังเริ่มต้นตรงกับจุดเริ่มต้นของครีบท้อง ไม่มีครีบไขมัน ไม่มี spine ที่บริเวณหน้าตาหรือบริเวณใต้ตา มีเส้นข้างตัวอยู่ในแนวกึ่งกลางของคอดหางหางเว้า ส่วนท้องกลมมน สีของปลาไนจะแตกต่างกันไปตามภูมิภาคที่อยู่ แต่โดยมากมักจะเป็นสีเงินปนเทา สีดำแกมเขียว บางทีจะมีสีเหลืองอ่อนแกมทอง บางตัวมีสีทองตลอดทั้งตัว เป็นปลาที่มีความทรหดอดทน สามารถอยู่ได้ทั้งในน้ำที่มีอุณหภูมิต่ำและสูงระหว่าง 20 - 30 องศาเซลเซียส ขนาดความยาวประมาณ 20 - 75 เซนติเมตร (เฉลิมวิไล, 2523; กรมประมง, 2535; ศักดิ์ชัย, 2536; กรมประมง, 2538 ญ; กรมประมง, 2539 ข)

ปลาบึก

ลักษณะรูปร่าง ลำตัวยาวด้านข้างแบน หัวค่อนข้างเล็ก จะงอยปากสั้นทู่ ตามีขนาดเล็กและอยู่ในระดับเดียวกับมุมปากมี ไม่มีเกล็ด หนวดสั้นมากมีอยู่ 2 คู่ ปากเล็ก ปลาวัยอ่อนจะมีฟันอยู่บนขากรรไกร เมื่อปลาเจริญวัย ฟันจะหลุดหายไปก้านครีบแข็งที่แหลมคม และมีครีบไขมัน ลำตัวมีสีเทาปนดำบริเวณหลัง ด้านท้องได้แนวเส้นข้างตัวลงเป็นสีเหลือง ส่วนล่างสุดจะเป็นสีขาวเงิน ขนาดใหญ่สุดมีความยาว 2.50 เมตร แต่มีรายงานบางแห่ง บันทึกไว้ว่ามีความยาวถึง 3.00 เมตร ซึ่งนับเป็นปลาน้ำจืดซึ่งมีขนาดใหญ่ที่สุดของโลก (สิบลิน, 2527; กรมประมง, 2535)

ปลานุ้ทราย

ลักษณะรูปร่าง ลำตัวค่อนข้างกลม ส่วนหางค่อนข้างแบน ส่วนหัวสั้นและแบนลงเล็กน้อย ความยาวของหัวประมาณ 1/3 ของความยาวตัว ปากกว้างเฉียงขึ้นข้างบนเล็กน้อย ขากรรไกรล่างยื่นยาวกว่าขา-กรรไกรบน มีฟันอยู่ที่ขากรรไกรล่างและบน ลักษณะเป็นฟันแถวเดียว หนัยน์ตาเล็ก โปนกลมตั้งอยู่ก่อนไปทางบริเวณส่วนหัว ถักริมปากเล็กน้อยมีรูจมูก 2 คู่ คู่หน้าเป็นหลอดยื่นขึ้นมาติดกับร่องเหนือริมปาก มีเกล็ดตามแนวข้างตัว 70 - 90 เกล็ด ไม่มีกระดูกบนหัว ครีบหูกลมใหญ่มีลายดำสลับขาว ครีบหลังมีสองส่วน ส่วนหน้ามีก้านครีบอ่อน 6 ก้าน ส่วนท้ายมี 11 ก้าน

เอกสารนี้จัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ความรู้แก่สาธารณชนโดยไม่หวังผลตอบแทน หากมีข้อผิดพลาดประการใด ขออภัยและสงวนสิทธิ์ในเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ครีบท้องมีฐานอยู่ในแนวเดียวกับครีบท้ว ทั้งสองครีบแยกออกจากกันโดยไม่มีเยื่อยึดติดกันเลย ครีบท่างกลมมน ลำตัวสีน้ำตาล ท้องมีสีขาวย มีลายดำ 4 แถบ ขวางลำตัวขนาดพบทั่วไปยาว 20 - 30 เซนติเมตร แต่ขนาดใหญ่ที่สุดมีความยาวถึง 60 เซนติเมตร จัดว่าเป็นปลาตู้ที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก (หลวงมัจฉาจิตรการ และ โชติ, 2511; สืบสิน, 2527; กรมประมง, 2535; ศักดิ์ชัย, 2536)

ปลาผีเสื้อ

ลักษณะรูปร่าง มีลำตัวค่อนข้างกลมและยาว หัวค่อนข้างโต มีหนวดสั้น 1 คู่ อยู่มุมปากบน ปากเล็กยึดติดได้ยู่ค้อยลงมาได้ส่วนหัว มีฟันที่คอหอยเพียงแถวเดียวจำนวน 4 ซี่ สีของลำตัวเหลืองนวล มีแถบสีดำข้างละ 7 แถบ พาดไปตามความยาวของลำตัว แถบสีดำเหล่านี้จะพาดอยู่ระหว่างรอยต่อของเกล็ด เชื่อมันตาเป็นสีแดง หัวเหลืองปนเขียวอ่อน เกล็ดใหญ่สีเหลืองทอง ครีบท้วมีก้านครีบท้ว 9 ก้าน ครีบท้งมีก้านครีบท้ง 5 ก้าน ครีบท้งทุกครีบท้งเชื่อมพู่แทรกอยู่กับพื้นครีบท้งหางใหญ่เว้าลึก ขนาดใหญ่ที่สุดเท่าที่พบมีความยาว 1.35 เมตร และมีน้ำหนักถึง 40 กิโลกรัม (หลวงมัจฉาจิตรการ และ โชติ, 2511; เฉลิมวิไล, 2523; ปกรณ์, 2530; กรมประมง, 2535; กรมประมง, 2538 ข; Suvatti, 1981)

ปลาผีเสื้อเทศ

ลักษณะรูปร่าง ลำตัวยาวเรียวยาวแบนข้าง หัวค่อนข้างโต ปากแคบ ริมฝีปากหนา มีร่องรอบปาก มีหนวดสั้น ๆ อยู่มุมปากบน 1 คู่ ลำตัวด้านหลังสีน้ำเงินปนเทา ด้านข้างสีน้ำเงินและจะจางลงจนถึงส่วนท้อง มีเกล็ดแบบ cycloid ส่วนหัวไม่มีเกล็ด ไม่มีฟันบนขากรรไกร มีฟันในช่องคอ (pharyngeal teeth) ครีบท้งมีก้านครีบท้งแข็งจำนวน 15 - 16 ก้าน ที่ครีบท้งมี 17 ก้าน และครีบท้งมี 7 ก้าน ไม่มีครีบท้งไขมัน ปลาครีบท้งทุกครีบท้งเชื่อมพู่อ่อน เกล็ดตามแนวเส้นข้างลำตัวมีจุดสีแดงจำนวน 40 - 42 เกล็ด มี เส้นข้างตัวอยู่ในแนวกึ่งกลางของคอดหาง สันท้องกลมมน ครีบท้งเป็นแถบเว้าลึก ขนาดความยาวประมาณ 15 - 70 เซนติเมตร (ปกรณ์, 2530; กรมประมง, 2535; ศักดิ์ชัย, 2536)

ปลาแรด

ลักษณะรูปร่าง เป็นปลาขนาดใหญ่ที่สุดในวงศ์ปลาหมอ มีอวัยวะพิเศษเพื่อช่วยในการหายใจ จึง สามารถอาศัยอยู่ในน้ำที่มีออกซิเจนต่ำ ๆ ได้ มีลำตัวป้อมสั้น มีรูปร่างด้านข้างแบนส่วนกว้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ใดเห็นขโมยไปเผยแพร่เป็นการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของลำตัวมีขนาดเล็กกับความยาว หัวเล็ก ไม่มีหนวด กระดุกแก้มมีขอบเป็นจักร ปากเล็กเฉียง ขึ้นยึดหูดได้ ฟันแข็งแรง เกล็ดใหญ่ ครีบหลังและครีบกันยาวมาก ครีบหลังมีจำนวนก้านครีบแข็ง 12 - 16 ก้าน ก้านครีบอ่อน 10 - 11 ก้าน ครีบกันมีก้านครีบแข็ง 9 - 13 ก้าน ก้านครีบอ่อน 17 - 18 ก้าน ครีบท้องมีก้านครีบแข็ง 1 ก้าน ก้านครีบอ่อน 5 ก้าน ก้านครีบอ่อนคู่แรกของครีบท้องมีลักษณะเป็นเส้นยาว ครีบอกมีขนาดเล็ก ก้านครีบเดี่ยวอันหน้าและครีบอกเปลี่ยนรูปเป็นระยางค์ยาว ครีบหางกลม เกล็ดตามเส้นข้างตัวข้างละ 8 แถบ มีสีเงินรอบ ๆ จุด ปลาแรมมีสีสันแตกต่างกันตามขนาดและอายุของปลา คือ ขนาดเล็กความยาว 5 - 7 เซนติเมตร ลำตัวมีสีม่วงปนเหลือง และมีแถบสีดำข้างละ 8 แถบ มีจุดสีดำที่โคนหางข้างละจุด เมื่อปลามีขนาดใหญ่ขึ้นสีของลำตัวตอนบนจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล ด้านล่างเป็นสีขาวเงินแกมเหลือง ขนาดความยาวประมาณ 20 - 60 เซนติเมตร (เจลิมีวิไล, 2523; ปกรณ์, 2530; กรมประมง, 2535; กรมประมง, 2538 จ; กรมประมง, 2539 ข)

ปลาลิ้น

ลักษณะรูปร่าง มีลำตัวค่อนข้างยาวหัวค่อนข้างโตมีขนาดปานกลาง ปากมีขนาดปานกลางเขี้ยวขึ้นเล็กน้อยอยู่ปลายสุดของส่วนหัว ขากรรไกรล่างเฉียงขึ้นมาเล็กน้อย ไม่มีฟันบนขากรรไกร มีฟันในช่องคอ (pharyngeal teeth) มีข้างละแถว ๆ ละ 4 ซี่ พื้นหน้าตัดของฟันแบนเป็นร่องละเอียด ตาค่อนข้างเล็ก และนัยน์ตาอยู่เหนือระดับมุมปากได้ระดับกึ่งกลางลำตัว ส่วนหนึ่งของเหงือกไม่เชื่อมสนิทกับแก้มส่วนล่าง มีอวัยวะ ซุปเปอร์บรานเชียล (super branchial) อยู่ ซี่กรองเหงือกติดต่อกันเหมือนตะแกรงมีลักษณะคล้ายฟองน้ำ ครีบหลังมีขนาดเล็กมีก้านครีบเดี่ยว 3 ก้าน เป็นก้านครีบแข็งและก้านครีบแขนง 11 - 14 ก้านครีบอกมีครีบเดี่ยว 1 ก้าน และก้านครีบแขนง 17 ก้าน ครีบท้องมีก้านครีบเดี่ยว 1 ก้าน และก้านครีบแขนง 8 ก้าน ที่บริเวณหน้าตาหรือบริเวณใต้ตา มีเส้นข้างตัวอยู่ในแนวกึ่งกลางของคอดหาง สันท้องกลมมนตั้งแต่กระพุ้งแก้มเรื่อยไปจนถึงครีบกัน ครีบหางปลายเป็นแฉก ครีบกันมีฐานยาว ครีบหูและครีบท้องมีฐานอยู่ในแนวระดับใกล้เคียงกัน ท้องมีลักษณะเป็นสันยาวเริ่มจากใต้ครีบหูถึงกัน เกล็ดเล็กเป็นเกล็ดแบบ cycloid ส่วนหัวไม่มีเกล็ดเป็นสีเงินแผ่นบาง ๆ และหลุดง่ายเมื่อกระทบถูกแสงจะเห็นเป็นประกายเกล็ดบนเส้นข้างตัวมี 110 - 123 เกล็ด แนวสันหลังมีสีเทาปนเขียวส่วนของท้องสีขาวเงิน ขนาดค่อนข้างใหญ่ โดยทั่วไปจะมีความยาวประมาณ 20 - 100 เซนติเมตร มีน้ำหนักถึง 20 กิโลกรัม (เจลิมีวิไล , 2523; กรมประมง, 2535; ศักดิ์ชัย, 2536; กรมประมง, 2538 จ; กรมประมง, 2539 ข)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปลาสลิค

ลักษณะรูปร่าง ลำตัวสั้นหรือค่อนข้างสั้นแบนข้าง รูปร่างคล้ายกับไบไม้ มีเกล็ดแบบ ctenoid เส้นข้างลำตัวสมบูรณ์ เกล็ดบนเส้นข้างตัวประมาณ 42 - 47 เกล็ด ครีบท้องยาวครีบเดียวมีก้าน ครีบแข็งที่เลื่อม ครีบท้องอยู่ในตำแหน่งระหว่าง jugular กับ thoracic position สันหลังและสันท้องมีลักษณะเกือบจะขนานกัน ครีบหลังมีก้านครีบแข็ง 5 - 9 ก้าน ก้านครีบอ่อน 10 - 11 ก้าน ครีบกันมีก้านครีบแข็ง 9 - 12 ก้าน ครีบหางไม่มีก้านครีบแข็งตัดตรงกลมมน มีรูจมูก 2 คู่ มี labyrinth organ ปากเล็กยึดหูดได้ สีของลำตัวมีสีเขียวออกเทาหรือมีสีคล้ำเป็นพื้น มีจุดดำบนลำตัว มีแถบเป็นสีดำพาดขวางลำตัวเป็นริ้ว ๆ หลายแถบยาวจากหัวถึงโคนหาง ตัวผู้จะมีสีและแถบเข้มกว่าปลาตัวเมีย ลักษณะของครีบหลังก็สามารถใช้แยกเพศได้เหมือนกันคือ ปลาตัวผู้มีกระโคงหลังยาวกว่าตัวเมีย ขนาดความยาวประมาณ 15 - 20 เซนติเมตร (เฉลิมวิไล, 2523; สิบสิน, 2527; ปกรณ์, 2530; กรมประมง, 2535; ศักดิ์ชัย, 2536; กรมประมง, 2538 ข; กรมประมง, 2538 ฉ; กรมประมง, 2539 ข)

ปลาสวาย

ลักษณะรูปร่าง ลำตัวเรียวยาว ความยาวของลำตัวประมาณ 4.5 เท่าของความยาวส่วนหัว หัวค่อนข้างกว้างแต่ไม่แบนมากนัก ด้านข้างมีสันฐานอวบกลม มีสันหลังค่อนข้างตรง ส่วนหน้าจะลาดลงไปจนถึงบริเวณปาก หน้าหู ปากกว้างและอยู่ต่ำ มีหนวดสั้น 2 คู่ คือหนวดขากรรไกรบน 1 คู่ และขากรรไกรล่าง 1 คู่ ซึ่งหนวดคู่แรกมีความยาวกว่าหนวดคู่ที่ 2 ตามีขนาดเล็ก เส้นข้างตัวเป็นเส้นสมบูรณ์ มีก้านครีบที่แข็งและแหลมคม ไม่มีเกล็ด ครีบหลังมีก้านครีบแข็ง 1 ก้าน มีลักษณะฟันเลื่อย และมีก้านแขนง 6 ก้าน มีครีบไขมันขนาดเล็กอยู่ระหว่างครีบหลังและครีบหาง ครีบกันมีก้านครีบแข็ง 4 ก้าน และก้านแขนง 30 - 32 ก้าน ครีบหูมีก้านแข็ง 1 ก้าน และก้านแขนง 6 ก้าน มีซี่เหงือกเล็ก ๆ จำนวน 20 ซี่ เรียงเป็นแถวบนขากรรไกรบนทั้ง 2 คู่ มีฟันบนเพดานเรียงเป็น 2 แถว ลำตัวมีสีนวลขาวบริเวณหลังมีสีหม่นเข้ม บริเวณครีบจะมีสีเหลืองอ่อนแต่ปลายหางครีบหลังและครีบอกจะมีสีค่อนข้างหม่นหรือดำ มีแถบดำยาวตามตัวอันที่สอง ปลาสวายขนาดเล็กจะมีแถบสีดำพาดตามลำตัวขนาดความยาวประมาณ 20 - 100 เซนติเมตร (เฉลิมวิไล, 2523; สิบสิน, 2527; กรมประมง, 2535; ศักดิ์ชัย, 2536; กรมประมง, 2538 ฉ; กรมประมง, 2538 ญ; กรมประมง, 2539 ข; Suvatti, 1981)

ปลาหมอตาล

ลักษณะรูปร่าง รูปร่างป้อมสั้น ลำตัวแบนข้างยาวมากกว่ากว้าง หัวเล็ก จะงอยปากสั้นทู่ ปากเล็กยึดหดได้ ริมปากหนา ริมฝีปากบนและล่างเท่ากัน ฟันละเอียด นัยน์ตาอยู่ระดับเดียวกับมุมปาก เกิดขนาดปานกลางปกคลุมส่วนหัวและลำตัว มีเกล็ดที่เส้นข้างตัว 44 - 48 เกล็ด เส้นข้างตัวขาดตอนตรงบริเวณใต้ก้านครีบอ่อนของครีบหลัง ครีบหลังและครีบกันยาวมีก้านครีบแข็งและอ่อน ครีบท้องมีก้านครีบแข็ง 5 ก้าน ส่วนที่เป็นก้านครีบอ่อนมีขนาดใกล้เคียงกับหาง ครีบหูยาว ปลายมน ครีบท้องมีปลายเรียวแหลม พื้นลำตัวเป็นสีเขียวปนเทา หลังสีเทาปนดำ ท้องสีขาว ข้างลำตัวมีเส้นลายดำพาดตามยาวลำตัว ขนาดโดยทั่วไปยาวประมาณ 15 - 20 เซนติเมตร (กรมประมง, 2535; กรมประมง, 2539 ข)

ปลาหมอเทศ

ลักษณะรูปร่าง ลำตัวเป็นแบบ oblong แบนข้างจะงอยปากค่อนข้างยาว ปากกว้าง ริมปากหนา ขากรรไกรล่างยาวกว่าขากรรไกรบน เกล็ดแบบ ctenoid ขนาดปานกลาง มีเกล็ดบน opercle มีรูจมูกเพียงคู่เดียว มีครีบหลังติดต่อกันเป็นครีบเดียว ครีบหลังยาวและสูง ส่วนที่เป็นก้านครีบแข็งยาวกว่าส่วนก้านครีบอ่อนมาก ครีบกันยาว ครีบหางมีขนาดใหญ่ปลายมน ครีบท้องอยู่ใกล้ครีบหูมีขนาดใกล้เคียงกัน ด้านหลังมีสีเทาปนดำ ข้างตัวมีสีน้ำตาลอ่อน ท้องเหลืองจาง ๆ ตัวผู้มีขนาดใหญ่สีน้ำเงินปนดำ ตัวเมียเล็กกว่าและมีสีซีดจาง ขนาดมีความยาวประมาณ 10 - 29 เซนติเมตร (สืบสิน, 2527; กรมประมง, 2535)

ปลาหมอไทย

ลักษณะรูปร่าง ลำตัวสั้นหรือค่อนข้างสั้น ด้านข้างแบน หัวเล็ก จะงอยปากสั้นทู่ นัยน์ตาค่อนข้างเล็กอยู่ใกล้ปลายจมูก มีรูจมูก 2 คู่ ปากเล็กยึดหดได้ ปากค่อนข้างแคบอยู่ปลายสุด มีฟันแบบฟันเขี้ยว กระดูกขอบกระดูกเหงือกหักเป็นฟันเลื่อยแหลมและแข็ง (ขอบของกระดูก opercle และ preopercle) อวัยวะส่วนนี้ใช้ในการเคลื่อนไหวไปบนบก มีเกล็ดแบบ ctenoid เส้นข้างลำตัวไม่สมบูรณ์ มีครีบหลังสองครีบ ครีบหลังยาว ส่วนที่หนามแข็งยาวกว่าส่วนที่เป็นก้านครีบอ่อน ครีบท้องมีก้านครีบแข็งที่เลื่อม ครีบท้องอยู่ในตำแหน่งระหว่าง jugular กับ thoracic position ครีบหางไม่มีก้านครีบแข็งตัดตรงกลมมน ครีบกันค่อนข้างยาว สีลำตัวเป็นสีน้ำตาลปนเหลือง ด้านท้องสีจางกว่า มีจุดดำขนาดเท่าเกล็ดประอยู่บนหัวและลำตัว ครีบทุกครีบสีเหลืองปนดำ มี

เอกสารนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้

อวัยวะช่วยหายใจอยู่ในปากเรียกว่า labyrinth organ ทำให้ปลาหมอสามารถอยู่บนบกได้นาน ๆ ขนาดความยาวประมาณ 7 - 23 เซนติเมตร (สืบลิน, 2527; ปกรณ์, 2530; กรมประมง, 2535)

แหล่งที่อยู่อาศัย

กึ่งน้ำจืด

แหล่งที่อยู่อาศัย พบในแม่น้ำลำคลองที่มีทางน้ำไหลติดต่อกับน้ำทะเลแทบทุกจังหวัดในภาคกลางและภาคใต้ ทั้งในน้ำจืดและน้ำกร่อย เคยมีชุกชุมในแม่น้ำเจ้าพระยา, แม่น้ำท่าจีนและแม่น้ำบางปะกง, อุษยชา, ปทุมธานี, นนทบุรี, สมุทรปราการ, สมุทรสงคราม, สุพรรณบุรี, ราชบุรี, ทางภาคใต้พบในแม่น้ำปัตตานี, แม่น้ำตาปี, ทะเลสาบสงขลาที่สงขลา, พัทลุง, สุราษฎร์ธานี, ชุมพร และนครศรีธรรมราช (เจดิมวิท, 2523; ปัญพร, 2525; กรมประมง, 2535; กรมประมง, 2538 ค)

กึ่งน้ำเค็ม

แหล่งที่อยู่อาศัย มีอยู่ทั่วไปในทวีปเอเชีย น่านน้ำแถบใต้ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย มาเลเซีย และที่พบมาก ได้แก่ ไทย ออสเตรเลีย และอินเดีย ในประเทศไทยพบแพร่กระจายทั่วไปในอ่าวไทย แต่จะพบมากบริเวณเกาะช้าง บริเวณนอกฝั่งจังหวัดชุมพรถึงนครศรีธรรมราชและทางฝั่งมหาสมุทรอินเดีย (ทะเลอันดามัน) บริเวณนอกฝั่งของจังหวัดภูเก็ตและระนอง ชอบอาศัยอยู่ในบริเวณที่มีพื้นดินเป็นทรายปนโคลนหรือทรายปนเปลือกหอยและหินปะการัง สามารถปรับตัวอยู่อาศัยในแหล่งน้ำกร่อยได้(บรรจง, 2521; ไชยา, 2531; กรมประมง, 2535; กรมประมง, 2536 ก)

ตะพาน

แหล่งที่อยู่อาศัย พบทั่วไปตามแม่น้ำลำคลอง หนองบึงทั่วไป ชอบอาศัยตามแม่น้ำ ลำธาร และชอบที่มีน้ำนิ่ง พื้นดินก้นน้ำเป็นโคลนหรือตะกอน ดินหรือทราย (คำนึ่ง, 2531; กรมประมง, 2535; Nutaphand, 1971)

ปลาทราย

แหล่งที่อยู่อาศัย พบทั่วไปตามแม่น้ำ ลำคลอง ห้วยหนอง บึง ของภาคกลาง พบที่ กรุงเทพมหานคร, บึงบอระเพ็ด, คลองสำโรง, แม่น้ำเจ้าเจ็ด บ้านโพ, คลองสุพรรณบุรี, เชียงใหม่, ปากน้ำท่าจีน, ห้วยยาง ,ทางกระเบน ออยุธยา, จันทบุรี, แม่น้ำตาปี, แม่น้ำปิงและน่านน้ำอื่น ๆ (หลวงมัศยจิตรการ และ โชติ, 2511; กรมประมง, 2535; Suvatti, 1981)

ปลากะพงขาว

แหล่งที่อยู่อาศัย พบแพร่กระจายอยู่ทุกจังหวัดชายทะเล บริเวณชายฝั่งทะเลและปากแม่น้ำลำ คลองและปากทะเลสาบซึ่งเป็นแหล่งน้ำกร่อย ทั้งในอ่าวไทยและฝั่งอันดามัน สามารถอพยพย้าย ถิ่นเข้ามาหาอาหารและอาศัยในแม่น้ำเป็นระยะทางนับร้อยกิโลเมตร พบที่นันทบุรี, กระบี่, คลอง ไร่บน ตราก, จันทบุรี, กันตัง, ฉะเชิงเทรา, สมุทรปราการ, สมุทรสงคราม, แม่น้ำจันทบุรีและ ปากน้ำเจ้าพระยา (สโมสรมนิตคณะประมง, 2531; กรมประมง, 2535; กรมประมง, 2536 ข; Suvatti, 1981)

ปลากะรังปากแม่น้ำ

แหล่งที่อยู่อาศัย หากินอยู่ตามชอกหิน กองก้อนหิน ปะการัง ตามชายฝั่งทะเล ปากแม่น้ำ และ ลำคลองที่น้ำทะเลขึ้นถึง บริเวณภาคใต้ บริเวณอ่าวไทย ทะเลอันดามัน พบชุกชุมตามคลอง ในเขตอำเภอเทพา จังหวัดสงขลา, บริเวณแหล่งน้ำในตำบลนาทับ อำเภอจะนะ และในทะเลสาบ สงขลา บริเวณชายฝั่งทะเลในเขตจังหวัดปัตตานีและนราธิวาส ในระดับน้ำลึก 1.00 เมตร ส่วนฝั่ง อันดามันพบตลอดชายฝั่งทะเลของจังหวัดภูเก็ตถึงจังหวัดสตูลและที่ปากน้ำจันทบุรี (หลวงมัศย จิตรการ และ โชติ, 2511; กรมประมง, 2535; กรมประมง, 2536 ข; กรมประมง, 2538 ฉ; Suvatti, 1981)

ปลาเงา

แหล่งที่อยู่อาศัย ถิ่นกำเนิดอยู่ในภาคกลาง และภาคใต้ของประเทศจีนแถบลุ่มแม่น้ำแยงซี ชอบหากินอยู่ตามผิวน้ำ (วิทย์, 2521; เฉลิมวิไล, 2523; ปกรณ์, 2530; ศักดิ์ชัย, 2536; กรมประมง, 2538 ง; กรมประมง, 2539 ข; Suvatti, 1981)

เอกสารศึกษานั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปลาช่อน

แหล่งที่อยู่อาศัย แพร่กระจายตามแหล่งน้ำต่าง ๆ ทั่วประเทศ เช่น แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง คู และนาข้าว พบที่เชียงใหม่, แม่แตง, จันทบุรี, แม่น้ำเจ้าพระยา และเกาะช้าง หากินตั้งแต่พื้นดิน จนถึงผิวน้ำขอบบริเวณที่มีระดับน้ำลึกไม่เกิน 1.00 เมตร มีพันธุ์ไม่ประปราย อาศัยอยู่เดี่ยว ๆ หรือเป็นคู่ตามพื้นน้ำคินที่เป็นโคลน (วิทย์, 2521; กรมประมง, 2535; ศักดิ์ชัย, 2536; Suvatti, 1981)

ปลาชิ่ง

แหล่งที่อยู่อาศัย ถิ่นกำเนิดอยู่ในภาคกลางและภาคใต้ของประเทศจีนแถบลุ่มแม่น้ำแยงซี ชอบหากินอยู่ตามพื้นดินก้นบ่อ (วิทย์, 2521; เฉลิมวิไล, 2523; ปกรณ์, 2530; ศักดิ์ชัย, 2536; กรมประมง, 2538 ง; กรมประมง, 2539 ข; Suvatti, 1981)

ปลาคูกอุย

แหล่งที่อยู่อาศัย มีอยู่ทั่วไปในบริเวณแม่น้ำลำคลอง หนองบึงซึ่งมีพันธุ์ไม่น้ำปกคลุมและมีพื้นเป็นโคลนตม พบในแม่น้ำเจ้าพระยา ที่ปากน้ำโพ, จันทบุรี, ราชบุรี, กาญจนบุรี, ทะเลน้อย, แม่น้ำท่าจีน, นครศรีธรรมราชและแม่น้ำบางปะกง (หลวงมัยศยจิตรการ และ โชติ, 2511; วิทย์, 2521; กรมประมง, 2535; ศักดิ์ชัย, 2536; กรมประมง, 2538 ฉ; กรมประมง, 2539 ข; Suvatti, 1981)

ปลาตะเพียนขาว

แหล่งที่อยู่อาศัย พบตามแหล่งน้ำไหลและน้ำนิ่ง ในแม่น้ำ ลำคลอง หนองบึงทั้งในภาคกลาง ภาคเหนือและภาคอีสาน ที่แม่น้ำป่าสัก ,ท่าหลวง, แม่น้ำเจ้าพระยา, แม่น้ำนครนายก, แม่น้ำสีสุก, คลองบ้านโพ, ชนบุรี, แม่น้ำเจ้าพระยาที่ปากเกร็ด, แม่น้ำที่เชียงใหม่และพบที่แม่กลองที่ราชบุรี สามารถเจริญเติบโตในน้ำกร่อยที่มีความเค็มไม่เกิน 7 ส่วนพัน อุณหภูมิเหมาะสมอยู่ระหว่าง 25 - 33 องศาเซลเซียส (วิทย์, 2521; เฉลิมวิไล, 2523; กรมประมง, 2535; ศักดิ์ชัย, 2536; กรมประมง, 2538 ก; กรมประมง, 2538 ฉ; Suvatti, 1981)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปลานวลจันทร์ทะเล

แหล่งที่อยู่อาศัย อยู่ตามชายฝั่งทะเลทั่วไปในอ่าว บริเวณน้ำกร่อย ใกล้ปากแม่น้ำ จะพบมาก ในแถบจันทบุรี, ระยอง, ตำบลคลองวาฬ ประจวบคีรีขันธ์ และสุราษฎร์ธานี ขณะยังมีวัยอ่อนจะชอบอยู่ในบริเวณน้ำกร่อย เมื่อโตขึ้นจึงจะออกไปอาศัยอยู่ในทะเล (วิทย์, 2521; เฉลิมวิไล, 2523; กรมประมง, 2535; กรมประมง, 2539 ข; Suvatti, 1981)

ปลานิล

แหล่งที่อยู่อาศัย แพร่กระจายอยู่ในอาฟริกา ตามแหล่งน้ำจืดของประเทศชูดาน ยูกันดา แทนแกนยิกา อเมริกากลางและอเมริกาใต้ เข้าสู่ประเทศไทยครั้งแรกโดยเจ้าชายอาภิโธ มกุฎราชกุมารแห่งประเทศญี่ปุ่นได้ทรงจัดส่งเข้ามาทอดเกล้า ๆ ถวายต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2508 จำนวน 50 ตัว อดทนต่อสภาพแวดล้อม เช่น ทนต่อความเค็มได้ถึง 20 ส่วนในพัน ทนต่อค่าความเป็นกรด-ด่าง (pH) ได้ดีในช่วง 6.5 - 8.3 และสามารถทนต่ออุณหภูมิได้ถึง 40 องศาเซลเซียส ชอบอาศัยอยู่รวมกันเป็นฝูงตามแม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง และทะเลสาบ (วิทย์, 2521; เฉลิมวิไล, 2523; ปกรณ์, 2530; กรมประมง, 2535; ศักดิ์ชัย, 2536; กรมประมง, 2538 ฉ; กรมประมง, 2539 ก)

ปลาไน

แหล่งที่อยู่อาศัย มีแหล่งกำเนิดในประเทศจีน ชอบอาศัยอยู่ในแม่น้ำ หนอง บึงหรือแหล่งน้ำขนาดใหญ่ที่มีดินเป็นโคลน กระแสน้ำไหลอ่อนเกือบนิ่ง ไม่ชอบน้ำใสจนเกินไป ชอบอยู่ในน้ำอุ่นอุณหภูมิระหว่าง 20 - 30 องศาเซลเซียส (วิทย์, 2521; เฉลิมวิไล, 2523; กรมประมง, 2535; ศักดิ์ชัย, 2536; กรมประมง, 2538 ฉ; กรมประมง, 2539 ข; Suvatti, 1981)

ปลาบึก

แหล่งที่อยู่อาศัย พบที่แม่น้ำโขงเป็นแห่งเดียวในโลก (ปกรณ์, 2530; กรมประมง, 2535; Suvatti, 1981)

ปลาทุกราช

แหล่งที่อยู่อาศัย พบแพร่กระจายตามอยู่ในแม่น้ำ ลำคลอง บึง ทั่วทุกภาคของประเทศไทย ในลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาที่นนทบุรี ตลอดจนไปถึงปากน้ำโพ ในบึงบอระเพ็ด, แม่น้ำลพบุรี, อยุธยา, แม่น้ำท่าจีนที่นครปฐมและทะเลน้อย ชอบอยู่ในแหล่งน้ำนิ่งและพักอยู่เฉย ๆ (หลวงมัศยจิตรการ และ โชติ, 2511; วิทย์, 2521; กรมประมง, 2535; ศักดิ์ชัย, 2536; Suvatti, 1981)

ปลาอีสก

แหล่งที่อยู่อาศัย อยู่ตามแม่น้ำที่พื้นเป็นกรวด หินหรือทราย ในแม่น้ำสายใหญ่ ระดับน้ำลึก 5.00 - 10.00 เมตร น้ำเย็นใสสะอาด จืดสนิทและเป็นบริเวณที่มีน้ำไหล วังน้ำกว้างและมีกระแสน้ำไหลวน พบที่แม่น้ำแม่กลองที่บ้านโป่ง, ราชบุรี, แม่น้ำแควน้อย, ไทรโยค, แควใหญ่, กาญจนบุรี, เพชรบูรณ์, แม่น้ำเจ้าพระยาที่นนทบุรี, บึงบอระเพ็ด, แม่น้ำป่าสัก, แม่น้ำน่านที่อุตรดิตถ์, แม่น้ำโขงที่เชียงราย, อุบลราชธานี, หนองคายและนครพนม (หลวงมัศยจิตรการ และ โชติ, 2511; เถลิวิไล, 2523; ปกรณ์, 2530; กรมประมง, 2535; กรมประมง, 2538 ข; Suvatti, 1981)

ปลาอีสกเทศ

แหล่งที่อยู่อาศัย แต่เดิมมีถิ่นกำเนิดอยู่ในอินเดีย พบอยู่ทั่วไปในแม่น้ำ สาธาร หรือแหล่งน้ำจืดของประเทศอินเดีย ปากีสถาน และพม่า เจริญเติบโตและปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมในที่ที่มีน้ำนิ่งและน้ำไหลได้ดี อาศัยอยู่ระดับกลางน้ำถึงพื้นน้ำ (ปกรณ์, 2530; กรมประมง, 2535; ศักดิ์ชัย, 2536; Suvatti, 1981)

ปลาแรด

แหล่งที่อยู่อาศัย มีถิ่นกำเนิดในประเทศอินโดนีเซียแถบหมู่เกาะสุมาตรา ซาบา บอร์เนียวและหมู่เกาะอินเดียนตะวันออกในประเทศไทยพบในแม่น้ำและหนองบึงที่มีทางน้ำติดต่อกันกับแม่น้ำภาคกลางพบที่แก่งกระจานจังหวัดเพชรบุรี และในลำน้ำเจ้าพระยาและสาขา ตั้งแต่จังหวัดนครสวรรค์ถึงจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ภาคใต้พบที่จังหวัดพัทลุง และลำน้ำตาปีและสาขา จังหวัดสุราษฎร์ธานีและบึงขุนทะเลบ้านคอนเฒ่า ชอบอยู่ในที่เงียบสงัด มีพันธุ์ไม้น้ำที่มีอาหารสมบูรณ์ (การค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้)

หลวงมัศยจิตรการ และ โชติ, 2511; วิทย์, 2521; เฉลิมวิไล, 2523; ปกรณ์, 2530; กรมประมง, 2535; กรมประมง, 2538 จ; กรมประมง, 2539 ข; Suvatti, 1981)

ปลาถิ่น

แหล่งที่อยู่อาศัย ถิ่นกำเนิดอยู่ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ชอบอาศัยอยู่ในบริเวณกลางแม่น้ำ บึงหรือบ่อขนาดใหญ่ ถิ่นกำเนิดอยู่ในภาคกลาง และภาคใต้ของประเทศไทยแถบลุ่มแม่น้ำแยงซี หากินตามพื้นบ่อ (วิทย์, 2521; เฉลิมวิไล, 2523; ปกรณ์, 2530; กรมประมง, 2535; ศักดิ์ชัย, 2536 ; กรมประมง, 2538 ง; กรมประมง, 2539 ข; Suvatti, 1981)

ปลาสดิด

แหล่งที่อยู่อาศัย พบในแหล่งน้ำนิ่งตามหนองบึง บ่อ และที่ลุ่มภาคกลาง พบที่สุพรรณบุรี บึงบอระเพ็ด และบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ชอบอยู่ในน้ำนิ่งที่มีพันธุ์ไม้น้ำ เช่น ผักและสาหร่าย (หลวงมัศยจิตรการ และ โชติ, 2511; วิทย์, 2521; เฉลิมวิไล, 2523; ปกรณ์, 2530; กรมประมง, 2535; ศักดิ์ชัย, 2536; กรมประมง, 2538 ข; กรมประมง, 2538 ฉ; กรมประมง, 2539 ข; Suvatti, 1981)

ปลาสวาย

แหล่งที่อยู่อาศัย มีถิ่นกำเนิดอยู่ในอินเดียและพม่า พบเห็นตามแม่น้ำสาครลง ในที่ร่มใกล้พืชพันธุ์ไม้น้ำ หรือบริเวณใต้แพ กรำ หรือใต้กอผักตบชวา นับแต่ลุ่มน้ำเจ้าพระยา, อยุธยา, อุทัยธานี, อ่างทอง, ชัยนาท, พิษณุโลกไปจนถึงจังหวัดนครสวรรค์, แม่น้ำโขง, แม่น้ำท่าจีน, แม่น้ำป่าสัก, บึงบอระเพ็ด, บึงสีไฟ, แม่น้ำปิงที่หมู่บ้านหมากหนุ่ม ตำบลสบเตี้ย อำเภอจอมทองจังหวัดเชียงใหม่และในแม่น้ำน่าน (หลวงมัศยจิตรการ และ โชติ, 2511; วิทย์, 2521; เฉลิมวิไล, 2523; กรมประมง, 2535; ศักดิ์ชัย, 2536; กรมประมง, 2538 ฉ; กรมประมง, 2538 ฉ; กรมประมง, 2539 ข; Suvatti, 1981)

ปลาหมอตาล

แหล่งที่อยู่อาศัย พบแพร่กระจายอยู่ในลุ่มแม่น้ำ หอนงน้ำ บึง บ่อ ที่น้ำนิ่งหรือไหลไม่แรงในภาคกลาง พบที่แม่น้ำเจ้าพระยา, ที่บึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์, แม่น้ำน่าน ภาคใต้ที่ทะเลน้อยและนครศรีธรรมราช (วิทย์, 2521; เฉลิมวิไล, 2523; กรมประมง, 2535; กรมประมง, 2539 ข; Suvatti, 1981)

ปลาหมอเทศ

แหล่งที่อยู่อาศัย ถิ่นกำเนิดอยู่ในทวีปแอฟริกา พบในแม่น้ำ ทะเลสาบ อาศัยอยู่ทางฝั่งตะวันออกของแอฟริกาจากอ่าวอัลกัวในแอฟริกาใต้ถึงแม่น้ำเวบี ซิมบลิในโซมาลีแลนด์ (วิทย์, 2521; กรมประมง, 2535)

ปลาหมอไทย

แหล่งที่อยู่อาศัย แพร่กระจายทั่วทุกภาคของประเทศ พบที่แม่น้ำเจ้าพระยา (ปกรณ์, 2530; กรมประมง, 2535; Suvatti, 1981)

การเลี้ยง

กึ่งก้ามกราม

การเลี้ยงบ่อเลี้ยงกึ่งก้ามกรามควรเป็นบ่อดิน พื้นทีประมาณ 800 ตารางเมตร ถึง 5,000 ตารางเมตร มีความลึก 1.00 - 1.50 เมตร ควรมีร่มเงาโดยการปลูกจอกแหนหรือผักบุ้ง ผักกระเฉด ลูกกุ้งขนาด 5 - 8 เซนติเมตร อัตราการปล่อยเลี้ยง 5 - 7 ตัวต่อตารางเมตร ขนาด 1.5 - 2.0 เซนติเมตรอัตราการปล่อยเลี้ยง 20 ตัวต่อตารางเมตร (เฉลิมวิไล, 2523) อัตราการปล่อยเลี้ยงกึ่งที่กล่าว แล้วขนาด 1 - 2 เซนติเมตร อัตราที่เหมาะสมคือ 10 ตัวต่อตารางเมตร (ปัญญาพร, 2525; กรมประมง, 2538 ค)

อาหาร ชอบกินไส้เดือน ตัวอ่อนของแมลงน้ำ ลูกไร ซากของสัตว์และในบางโอกาสก็กินเอกลูกพวกเดียวกันเอง (กรมประมง, 2535) อาหารเสริมได้แก่เนื้อปลา เนื้อหอย พันธุ์ไม้น้ำ เม็ดข้าวไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ถั่ว ตัวอ่อน แมลง หนอน และอื่น ๆ นอกจากนี้ยังชอบที่จะกินตัวที่ลอกคราบพวกเดียวกันมากที่สุด อาหารเสริมต้องให้อย่างสม่ำเสมอวันละประมาณ 3 - 5 เปอร์เซ็นต์ของน้ำหนักกุ้งในขณะเลี้ยง อาหารเสริมอาจให้เพียงอย่างเดียวหรือผสมให้ หลาย ๆ อย่างก็ได้ กุ้งกินอาหารได้เกือบตลอดเวลา (เฉลิมวิไล, 2523; ปัญพร, 2525) กรมประมง (2538 ค)กล่าวว่าอาหารควรเป็นอาหารจมนชนิดอัดเม็ดหรือแท่งสั้น ๆ ให้โดยโปรยอาหารรอบบ่อโดยห่างจากขอบบ่อ 1.00 - 3.00 เมตร วันละ 2 - 4 ครั้ง โปรตีนในอาหาร 17 - 25 เปอร์เซ็นต์

กุ้งกุลาดำ

การเลี้ยง ไชยา (2531)กล่าวว่า การเลี้ยงมีอยู่ 3 วิธีคือ การเลี้ยงแบบดั้งเดิมหรือแบบธรรมชาติ โดยจะขุดร่องน้ำให้ลึก ทำคันดินให้สูง ทำประตูรับน้ำเข้าออกอย่างละ 1 ประตู เมื่อเวลาน้ำขึ้นก็ชักน้ำเข้าในนาที่เตรียมไว้ หรืออาจจะใช้เครื่องวิดหรือเครื่องสูบน้ำคั้นน้ำเข้านาลูกกุ้งและอาหารธรรมชาติจะเข้า มาตามน้ำ ผลผลิตที่ได้จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปริมาณพันธุ์ลูกกุ้งและอาหารธรรมชาติที่ไหลเข้านาการเลี้ยงเป็นแบบปล่อยให้เจริญเติบโตตามธรรมชาติ ไม่ต้องมีการให้อาหารสมทบและทำลายศัตรูกุ้ง ทำการจับแบบล้างบ่อ แล้วลอกเลนตากบ่อ การเลี้ยงแบบผสมผสาน มีวิธีการเลี้ยงแบบดั้งเดิมหรือแบบธรรมชาติ แต่มีการปรับปรุงนำเอาหลักวิชาการเข้ามาช่วย นำเอาพันธุ์กุ้งที่ได้จากการเพาะฟักมาปล่อยเลี้ยงร่วมกับพันธุ์กุ้งธรรมชาติ มีการให้อาหารสมทบ และใส่ปุ๋ยเพิ่มปริมาณอาหารธรรมชาติให้พอเพียงกับความต้องการของกุ้งที่เลี้ยง มีการขุดร่องให้ลึกกว่าเดิม และกว้างกว่าแบบธรรมชาติ การดูแลรักษาเพิ่มขึ้นโดยการถ่ายน้ำเข้าออกเวลาน้ำขึ้นลงไม่ต่ำกว่า 20 วันต่อเดือน การเลี้ยงแบบพัฒนาเป็นการเลี้ยงโดยนำเอาลูกกุ้งที่ได้จากการเพาะเลี้ยงมาปล่อยเลี้ยงแทนการใช้ลูกกุ้งจากแหล่งน้ำธรรมชาติ ใช้หลักวิชาการใหม่ ๆ มีการให้อาหารในรูปอาหารสดและอาหารสำเร็จ และมีการให้อาหารเสริมเร่งการเจริญเติบโต การดูแลสม่ำเสมอ ก่อนการเลี้ยงมีการกำจัดศัตรูกุ้งก่อน อัตราการปล่อยเลี้ยง 20 - 25 ตัวต่อตารางเมตร กรมประมง (2536 ก)รายงานว่าการเลี้ยงแบบกึ่งพัฒนาใช้บ่อขนาด 6 - 8 ไร่ ความลึก 60 - 70 เซนติเมตร อัตราการปล่อยเลี้ยง 10,000 - 15,000 ตัวต่อไร่ ขนาดกุ้ง ที่-15 ในการเลี้ยงแบบพัฒนา บ่อมีขนาด 3 - 5 ไร่ ระดับน้ำลึก 1.50 - 2.00 เมตร อัตราการปล่อยเลี้ยง 30,000 - 50,000 ตัวต่อไร่

อาหาร ชอบกินแพลงก์ตอน หนอน และแมลงน้ำ (กรมประมง, 2535) ปกรณ์ (2531)แนะนำว่าอาหารกุ้งที่ดีควรมีเนื้อละเอียดเพื่อย่อยและดูดซึมได้ง่าย องค์ประกอบควรเป็นดังนี้ โปรตีน 35 - 40 เปอร์เซ็นต์จากหัวกุ้ง ปลาหมึกป่น เนื้อหอย ปลาป่น ปลาเบ็ด คาร์โบไฮเดรต 30 - 40 เปอร์เซ็นต์

เอกลสารทุกชนิด ๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เปอร์เซ็นต์ จากร้า กากถั่ว ปลายข้าว ไขมัน 6 - 9 เปอร์เซ็นต์ จากน้ำมันปลา น้ำมันหัวกุ้ง เยื่อใย 3 - 5 เปอร์เซ็นต์ จากวัสดุอาหารที่ผสม วิตามิน 1 เปอร์เซ็นต์ จากวัสดุอาหารหรือจากวิตามินผสม นอกจากนี้ควรมีสาร คลอเลสเทอรอล สารกันหืน และสารเหนียวในปริมาณที่พอเหมาะอีกด้วย กรมประมง (2536) กล่าวว่าลักษณะของอาหารกึ่งที่คืดจะต้องมีกลิ่น รสดีมีคุณค่าทางโภชนาการครบ ย่อยง่าย ไม่เหม็นหืนหรือขึ้นรา จมน้ำเร็ว มีขนาดพอเหมาะกับขนาดกึ่งและคงทนอยู่ในน้ำได้ไม่น้อยกว่า 3 ชั่วโมง การให้อาหารจะหว่านอาหารให้กระจายทั่วบ่อ ในช่วงหว่านอาหารควรหยุดเครื่องตีน้ำ 10 - 15 นาที

ตะพาน

การเลี้ยง คำนิง (2531) รายงานว่าบ่อที่ใช้เลี้ยงควรมีหลังคา พื้นเป็นคอนกรีตที่ปรับระดับอยู่เหนือพื้นดิน ผนังก่อด้วยอิฐบล็อกทั้งสี่ด้านความสูง 80 เซนติเมตร - 1.00 เมตร พร้อมกับสร้างที่ให้อาหารกับใช้โคลนมารองพื้นบ่อ ใส่ผักตบชวา เพื่อปรับสภาพให้ใกล้เคียงกับธรรมชาติ อัตราการปล่อยเลี้ยงตะพานน้ำอายุ 2 เดือน 20 - 25 ตัวต่อตารางเมตร ตะพานน้ำอายุ 6 เดือน 7 - 10 ตัวต่อตารางเมตร

อาหาร กินต้นอ่อนของพืชและเนื้อสัตว์แทบทุกชนิด (กรมประมง, 2535) คำนิง (2531) กล่าวว่าอาหารที่ให้เป็นหลักคือปลาเป็ด นามาไม่หรือบดให้ละเอียด 10 ส่วน ผสมกับอาหารสุกร 1 ส่วน อาจจะผสมอาหารปลาตกลงไปด้วยก็ได้ ปริมาณที่ให้ประมาณ 20 เปอร์เซ็นต์ของน้ำหนักตัว โดยวางไว้ที่บริเวณสำหรับให้อาหาร

ปลาทราย

การเลี้ยงยังไม่นิยมทำการเลี้ยงเป็นการค้า

อาหาร กินแมลงน้ำ ลูกกุ้ง ปลาผิวน้ำตัวเล็ก ๆ เช่น กระจุงเหว เสือ ชิว และ สร้อย (กรมประมง, 2535)

ปลากะพงขาว

การเลี้ยงสามารถเลี้ยงได้ดีทั้งในบ่อซีเมนต์และบ่อดิน ขนาดของบ่อไม่จำกัด ความลึกของน้ำไม่ควรน้อยกว่า 50 เซนติเมตร ปล่อยลุกปลา 150 - 200 ตัว ต่อหนึ่งตารางเมตร น้ำเลี้ยงปลากะพงขาวมีความเค็มได้ตั้งแต่ 20 ส่วนพัน ถึง 1 ส่วนพัน ลูกปลาขนาด 10 - 15 เซนติเมตร ปล่อยเลี้ยงในอัตรา 2 - 4 ตัวต่อตารางเมตร ปลาขนาดโตกว่านี้ปล่อยเลี้ยงในอัตราตัวละ 1 - 4 ตารางเมตร บ่อเลี้ยงปลาขนาดใหญ่ ควรถ่ายเทน้ำได้สะดวกอย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง (เฉลิมวิไล, 2523) สโมสรนิสิตคณะประมง (2531)กล่าวว่า การเลี้ยงสามารถเลี้ยงได้ทั้งในบ่อและในกระชัง ในบ่อดินส่วนใหญ่เลี้ยงกันในภาคกลางและภาคตะวันออก บางแห่งใช้น้ำกึ่งเค้ามัดแปลงเป็นบ่อเลี้ยงบ่อที่ใช้ส่วนใหญ่มีขนาดไม่ใหญ่มาก ขนาดของปลาที่ปล่อยมีความยาว 3 - 4 เซนติเมตร อัตราการปล่อยเลี้ยง 5 - 20 ตัวต่อตารางเมตร ในกระชังเลี้ยงกันที่ภาคใต้ และภาคตะวันออกจะพบกระชังลอย ความลึกของน้ำเกิน 5.00 เมตร ในขณะลดต่ำสุด กรมประมง (2536 ข) รายงานว่าการเลี้ยงในบ่อดินมี 3 แบบคือ การเลี้ยงในนาข้าวจะปล่อยลูกปลาขนาด 1 - 2 นิ้ว อัตราการปล่อยเลี้ยง 800 ตัวต่อไร่ หรือ 1 ตัวต่อ 2 ตารางเมตร การเลี้ยงในนาทุ่งจะปล่อยลูกปลาขนาด 1 - 2 นิ้ว อัตราการปล่อยเลี้ยง 1,000 - 1,600 ตัวต่อไร่ การเลี้ยงในบ่อดินแบบพัฒนา ขนาดของบ่อ 1/2 - 2 ไร่ และมีความลึกประมาณ 1.50 - 2.00 เมตร จะปล่อยลูกปลาขนาด 2 - 3 นิ้ว อัตราการปล่อยเลี้ยง 2 ตัวต่อตารางเมตร หรือ 3,200 ตัวต่อไร่ และการเลี้ยงในกระชัง จะปล่อยลูกปลาขนาด 4 นิ้ว อัตราการปล่อยเลี้ยง 100 - 300 ตัวต่อตารางเมตร

อาหาร ปลากะพงขาวกินเนื้อปลาด้วยกันเป็นอาหาร เช่น ปลาหลังเขียว ปลาแมว ปลาเป็ด ฯลฯ กินกุ้งและสัตว์น้ำที่มีขนาดเล็กกว่า กินอาหารได้ถึงวันละ 8 - 10 เปอร์เซ็นต์ของน้ำหนักตัว ปลาที่เลี้ยงได้ขนาดน้ำหนักเพิ่มขึ้น 5 กรัม ทุก ๆ 3 เดือน หรือมากกว่านั้น ปลาที่เลี้ยง 5 เดือน ควรมีน้ำหนักอย่างน้อย 250 กรัม ใช้อาหารเลี้ยง 7 - 10 กิโลกรัม จะได้ปลากะพงขาว 1 กิโลกรัม (เฉลิมวิไล, 2523) สโมสรนิสิตคณะประมง (2531)แนะนำอาหารที่ใช้ว่าควรจะเป็น ปลาเป็ดนำมาบดให้มีขนาดเท่ากับปากของปลา ในบ่อดินให้อาหารวันละ 1 - 2 ครั้ง โดยโยนให้ครั้งละน้อย ๆ สังเกตการสุขของปลาเมื่อปลาหยุดสุขจึงหยุดให้อาหาร ในกระชังปริมาณการให้อาหารจะให้ 10 เปอร์เซ็นต์ของน้ำหนักตัวปลา ค่อย ๆ หวานให้ทีละน้อย ให้อาหารวันละ 1 - 2 ครั้ง ตรงตามเวลาทุกวัน

ปลากระรังปากแม่น้ำ

การเลี้ยงมีการเลี้ยง 2 แบบ คือในบ่อดินขนาดบ่อ 1/2 - 1 ไร่ ไม่นิยมทำการเลี้ยงเพราะ ปริมาณและขนาดลูกพันธุ์ไม่เหมาะสม นิยมเลี้ยงในกระชัง ขนาดของปลาที่ปล่อย 4 นิ้วขึ้นไป อัตราการปล่อยเลี้ยง 15 ตัวต่อตารางเมตร (กรมประมง, 2536 ข)

อาหาร กินปลา ลูกกุ้ง ตัวอ่อนสัตว์น้ำ (กรมประมง, 2535) กรมประมง (2538 ข) แนะนำว่า อาหารที่ให้ลูกปลาในระยะ 30 วันแรกเป็นอาหารมีชีวิต เช่น ไรแดง หลังจากนั้นไปเริ่มให้อาหารที่ไม่มีชีวิต ได้แก่ เนื้อปลา เนื้อกุ้ง กรมประมง (2536 ข) แนะนำว่าอาหารเป็นอาหารจำพวกปลา เป็ดสด ซึ่งส่วนใหญ่นิยมใช้ปลาหลังเขียวสับให้เป็นชิ้นขนาดพอดีกับปากปลาและให้วันละ 2 ครั้ง

ปลาเฉา

การเลี้ยง เฉลิมวิไล (2523)รายงานว่าบ่อเลี้ยงควรเป็นบ่อดิน ความลึกประมาณ 1.00 เมตร ขนาดของบ่อไม่ควรเกิน 400 ตารางเมตร อัตราการปล่อยเลี้ยง 5 - 10 ตัวต่อตารางเมตร เลี้ยงลูกปลาให้ได้ขนาด 12 - 15 เซนติเมตร จึงย้ายไปเลี้ยงในบ่อดินขนาดใหญ่ความลึกไม่เกิน 2.50 เมตร ขนาดพื้นที่ 400 ตารางเมตรขึ้นไป อัตราการปล่อยเลี้ยง 4 ตัวต่อตารางเมตร

อาหาร ลูกปลาอายุ 1 เดือนจะกินอาหารจำพวกแพลงค์ตอนสัตว์จนมีขนาดความยาวประมาณ 3 เซนติเมตรจึงกินพืช (ศักดิ์ชัย, 2536) เฉลิมวิไล (2523)แนะนำว่าควรใช้ปุ๋ยคอกเพาะจุลินทรีย์ในน้ำในอัตรา 1 กิโลกรัมต่อ 10 ตารางเมตร และควรกองหญ้าหมักไว้ตามมุมบ่อด้วย เกียวหญ้าขน ให้ โดยจัดให้กินตามบ่อเป็นแห่ง ๆ อาหารเสริมถ้าจะให้ก็พวก กากถั่ว ผักบุง ผักชนิดต่าง ๆ ลูกปลาอาจให้รำละเอียดเป็นอาหาร

ปลาช่อน

การเลี้ยงจะอนุบาลลูกปลาในกระชัง ตั้งแต่ระยะลูกครอกขนาด 2 - 3 เซนติเมตร จนถึงขนาด ปานกลางยาว 8 - 10 เซนติเมตร จึงนำไปเลี้ยงต่อในบ่อดินโดยปล่อยอัตรา 50 ตัวต่อตารางเมตร หรือ 100,000 ตัวต่อไร่ ในบ่อรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาดตั้งแต่ 800 ตารางเมตรขึ้นไป ความลึกของบ่อ 1.50 - 2.00 เมตร ที่มีคันสูงจากผิวน้ำมากกว่า 50 เซนติเมตร โดยตากบ่อให้แห้งถ้าเป็นบ่อเก่า การค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ควรลอกเลนออกก่อน แล้วโรยด้วยปูนขาวในอัตรา 1 กิโลกรัมต่อพื้นที่ 10 ตารางเมตร เพื่อฆ่าเชื้อโรค ขนาดของปลาที่เริ่มปล่อยควรมีขนาดใกล้เคียงกันเพื่อป้องกันการกินกันเอง ก่อนปล่อยปลาต้องกำจัดพยาธิภายนอกโดยแช่ปลาในน้ำยาฟอร์มาลิน เข้มข้น 50 - 100 ส่วนในล้านส่วน ในเวลา 10 - 15 นาที (ปกรณ, 2530)

อาหาร กินเนื้อสัตว์ต่าง ๆ (กรมประมง, 2535) สามารถฝึกให้กินอาหารผสม ปลาเปิด 10 - 15 ส่วนต่อรำ 1 ส่วน อาจเติมหัวอาหารเสริม ปลาขี้ขาวต้ม หรือหญ้าขนในอัตรา 1 - 3 เปอร์เซ็นต์ ของน้ำหนักอาหารทั้งหมด ชิ้นของอาหารต้องมีขนาดเล็กกว่าปากของปลา วิธีให้อาหารควรทำเป็นอาหารหรือตะแกรงวางอาหารส่วนมากทำจากไม้ไผ่ลอยอยู่ใกล้ผิวน้ำให้อาหารวันละ 1 - 2 ครั้ง อัตราการ ให้ควรคิดจากน้ำหนักปลาในบ่อโดยทั่วไปจะให้ประมาณ 10 - 15 เปอร์เซ็นต์ของน้ำหนักปลาในบ่อต่อวัน (ปกรณ, 2530)

ปลาชัง

การเลี้ยง เกล็ดวิไล (2523) รายงานว่าบ่อเลี้ยงควรเป็นบ่อดิน ความลึกประมาณ 1.00 เมตร ขนาดของบ่อไม่ควรเกิน 400 ตารางเมตร อัตราการปล่อยเลี้ยง 5 - 10 ตัวต่อตารางเมตร เลี้ยงลูกปลาให้ได้ขนาด 12 - 15 เซนติเมตร จึงย้ายไปเลี้ยงในบ่อดินขนาดใหญ่ความลึกไม่เกิน 2.50 เมตร ขนาดพื้นที่ 400 ตารางเมตรขึ้นไป อัตราการปล่อยเลี้ยง 4 ตัวต่อตารางเมตร

อาหาร หากกินตามพื้นดินกันบ่อ โดยกินพวกพืชหรือสิ่งมีชีวิตเล็ก ๆ ที่อยู่ตามพื้นกันบ่อ (ศักดิ์ชัย, 2536) เกล็ดวิไล (2523) แนะนำว่าควรใช้ปุ๋ยคอกเพาะจุลินทรีย์ในน้ำในอัตรา 1 กิโลกรัมต่อ 10 ตารางเมตร และควรกองหญ้าหมักไว้ตามมุมบ่อด้วย

ปลาคุณอุย

การเลี้ยงสามารถเลี้ยงได้ทั้งในบ่อดินและบ่อซีเมนต์กลมน้ำไหล ในบ่อดินพื้นที่ขนาดตั้งแต่ 1 งานขึ้นไป ความลึกของบ่อไม่ควรน้อยกว่า 1.00 เมตร อัตราการปล่อยปลาขนาด 5 - 7 เซนติเมตร จะปล่อยเลี้ยงในอัตรา 25 - 50 ตัวต่อตารางเมตร หรือไม่เกิน 80,000 ตัวต่อไร่ ควรตากบ่อก่อนการ เลี้ยงให้แห้งถ้าเป็นบ่อเก่าควรลอกบ่อก่อน แล้วโรยปูนขาวให้ทั่วในอัตราปูนขาว 1 กิโลกรัมต่อพื้นที่ 10 ตารางเมตร หากบ่อระบายน้ำออกไม่หมด ควรใช้โล่ดิน 1 กิโลกรัม

ต่อปริมาตรน้ำ 100 ลูกบาศก์เมตร เพื่อฆ่าเชื้อโรค ในบ่อซีเมนต์กลมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 5.00 เมตรค่า
แม้ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมตร ความลึก 0.80 - 1.20 เมตร และมีการถ่ายเทน้ำ อัตราการปล่อยปลาขนาด 5 - 7 เซนติเมตร จะปล่อยลงเลี้ยงในอัตรา 100 - 150 ตัวต่อลูกบาศก์เมตร (ปกรณ, 2530; กรมประมง, 2538 ก)

อาหาร กินสัตว์ ซากพืช และซากสัตว์ (กรมประมง, 2535) อาหารที่ใช้เลี้ยงควรเป็นอาหารที่มีเปอร์เซ็นต์โปรตีนมากกว่า 30 เปอร์เซ็นต์ สูตรอาหารปลาที่แนะนำคือ สูตร สปข.5 และ สปข. 21 ของกรมประมง ในกรณีที่ใช้อาหารเม็ดลอยน้ำสำเร็จรูป ควรเพิ่มวิตามินลงไปให้อาหารในอัตราอาหาร 100 กิโลกรัมต่อวิตามิน 100 กรัม (วิตามินรวมสำหรับสัตว์) หรือใช้ผักบุงเสริมเป็นครั้งคราว (ปกรณ, 2530)

ปลาตะเพียนขาว

การเลี้ยงบ่อเลี้ยงควรเป็นบ่อกว้าง ขนาดบ่อเลี้ยงไม่ต่ำกว่า 200 ตารางเมตรถึงขนาด 25 ไร่ เนื้อที่น้ำมากกว่า 1 ไร่ขึ้นไป ความลึกอยู่ในช่วง 1.00 - 2.00 เมตร หากเป็นการเลี้ยงในนาปลา ควรรักษาระดับน้ำในผืนนาไม่ให้น้อยกว่า 50 เซนติเมตร ก่อนปล่อยน้ำเข้าบ่อควรใช้ตะแกรงตาถี่ หรืออวนไนลอนกรองน้ำเพื่อป้องกันไม่ให้ศัตรูของปลาที่เลี้ยงเข้าบ่อ อัตราการปล่อยเลี้ยงปลาขนาด 2 - 3 เซนติเมตรจะปล่อยเลี้ยงในอัตรา 2 - 3 ตัวต่อตารางเมตร หรือ 5,000 ตัวต่อไร่ (ปกรณ, 2530) เฉลิมวิไล (2523)แนะนำให้ปล่อยในอัตรา 10 - 15 ตัวต่อตารางเมตร หรือ 15,000 - 25,000 ตัวต่อไร่ กรมประมง (2538 ก)รายงานว่ามีบ่อเลี้ยงควรเป็นบ่อขนาด 400 ตารางเมตร จนถึงขนาด 1 ไร่ หรือมากกว่านั้น ความลึกของน้ำในบ่อควรให้ลึกกว่า 1.00 เมตร ใช้เลี้ยงลูกปลาขนาด 5 - 7 เซนติเมตร อัตราการปล่อยเลี้ยง 3 - 4 ตัวต่อตารางเมตร หรือ 5,000 ตัวต่อไร่

อาหาร กินพืช เมล็ดพืชตระกูลหญ้าโดยเฉพาะข้าว สาหร่าย ตะไคร่น้ำ ซากสัตว์และพืชที่เน่าเปื่อย แพลงก์ตอน ไรน้ำ (กรมประมง, 2535) อาหารเสริมนิยมใช้ปลายข้าวต้มสุก 1 ส่วน เค็มผักชนิดต่าง ๆ 4 ส่วน แล้วผสมคลุกกับรำ 2 ส่วน ปั้นเป็นก้อนเล็ก ๆ ให้ปริมาณ 3 เปอร์เซ็นต์ของน้ำหนักปลาในบ่อต่อวัน วันละ 2 มื้อ อาจล่อยผักบุง แหน ไข่ปลา ผักกาด กากถั่ว ไข่ให้กินตลอดเวลา (เฉลิมวิไล, 2523)

ปลานวลจันทร์ทะเล

การเลี้ยงบ่อเลี้ยงมี 4 ขนาดเป็นบ่อดินมีประตูน้ำที่ถ่ายเทน้ำและย้ายปลาถึงกันโดยตลอด บ่อเลี้ยงลูกปลาวัยอ่อนขนาด 5.00 x 10.00 เมตร ลึกไม่เกิน 50 เซนติเมตร ปล่อยปลาขนาด 1.1 - 1.3 เซนติเมตร อัตราการปล่อยเลี้ยง 40 - 50 ตัวต่อตารางเมตร เลี้ยงจนปลามีขนาด 4 - 5 เซนติเมตร ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จึงย้ายไปเลี้ยงในบ่อเลี้ยงปลาวัยรุ่นที่มีขนาดไม่น้อยกว่า 800 ตารางเมตร น้ำลึก 50 เซนติเมตร อัตราการปล่อยเลี้ยง 5 - 10 ตัวต่อตารางเมตร เลี้ยงจนปลา มีขนาด 10 - 12 เซนติเมตร จึงย้ายไปสู่บ่อเลี้ยงปลาเพื่อการบริโภค เลี้ยงลูกปลาขนาด 20 เซนติเมตรหนักประมาณ 200 - 300 กรัม ในบ่อขนาดไม่ต่ำกว่า 1 ไร่ ระดับน้ำลึก 0.50 - 1.00 เมตร อัตราการปล่อยเลี้ยง 500 - 1,000 ตัวต่อไร่ สุดท้ายคือบ่อจับเป็นบ่อที่รวบรวมปลาเพื่อจำหน่าย (เฉลิมวิไล, 2523)

อาหาร กินเนื้อปลาและแมลงน้ำรวมทั้งจุลินทรีย์ขนาดเล็ก (กรมประมง, 2535) เฉลิมวิไล (2523)แนะนำว่า ลูกปลาวัยอ่อนเลี้ยงด้วยรำละเอียดโรยให้เล็กน้อยวันละครั้ง ลูกปลาวัยรุ่นให้รำละเอียดวันละ 2 ครั้ง ๆ ละ 2 กิโลกรัมต่อไร่ ปลาใหญ่เลี้ยงด้วยรำละเอียด กากถั่ว และหญ้าอ่อนเสริมให้กิน

ปลานิล

การเลี้ยงสามารถเลี้ยงในบ่อ ร่องสวน นาข้าว หรือในกระชัง ระดับน้ำลึก 1.00 เมตร อัตราการปล่อยเลี้ยง 3,000 - 5,000 ตัวต่อไร่ (ปกรณ์, 2530) เฉลิมวิไล (2523)กล่าวว่าบ่อที่ใช้เลี้ยงขนาดใด ๆ ก็ได้ ขนาดพื้นที่ 400 ตารางเมตร เป็นขนาดที่เหมาะสม ระดับน้ำลึก 1.00 เมตร ตากบ่อให้แห้ง กำจัดศัตรูของปลาให้หมด อัตราการปล่อยเลี้ยง 1 ตัวต่อตารางเมตร หรือ 400 ตัวต่อบ่อ กรมประมง (2539 ก)แนะนำบ่อคนที่ใช้เลี้ยง ควรมีพื้นที่มากกว่า 200 ตารางเมตรขึ้นไป ปล่อยลูกปลาขนาด 3 - 5 เซนติเมตร อัตราการปล่อยเลี้ยง 1 - 3 ตัวต่อตารางเมตร หรือ 2,000 - 5,000 ตัวต่อไร่

อาหาร กินได้ทุกชนิด เช่น ไรน้ำ ตะไคร่น้ำ ตัวอ่อนของแมลงและสัตว์น้ำเล็ก ๆ (กรมประมง, 2535) การเลี้ยงปลานิลโดยใช้มูลสัตว์เป๋มที่นิยม โดยสร้างคอกสุกรหรือไก่ไว้เหนือบ่อปลา หรือให้ปุ๋ยคอกเป็นอาหารปลาโดยใส่ลงในบ่ออัตรา 200 กิโลกรัมต่อไร่ อาหารเสริมควรมีโปรตีนมากกว่า 20 เปอร์เซ็นต์ใช้ รำ ปลาขี้ขาว กากถั่ว กากมะพร้าว แหนเป็ด และปลาป่นซึ่งนิยมผสมแล้วผ่านเครื่องบดเพื่ออัดเม็ดตากแห้งไว้โปรยให้ปลากิน (เฉลิมวิไล, 2523; ปกรณ์, 2530) ศักดิ์ชัย (2536)รายงานว่าอาหารที่นิยมใช้เลี้ยง ได้แก่ แหนเป็ด ไข่ไก่ โดยให้กินสด หรือใช้ผักบุ้ง ผักกาดขาวและเศษผักต่าง ๆ ต้มให้เปื่อยผสมกับรำหรือปลาขี้ขาวต้มสุก

ปลาไน

การเลี้ยงปลอลอยปลาขนาด 1 - 3 เซนติเมตร อัตราการปลอลอยเลี้ยง 3,000 - 5,000 ตัวต่อไร่ (ปรกรณ์, 2530) เฉลิมวิไล (2523)กล่าวว่าปลาไนเจริญเติบโตได้ดีที่สุดในบ่อดิน ขนาดของบ่อไม่จำกัดเป็นบ่อที่ตั้งอยู่ห่างจากบ่อข้างเคียงไม่ควรน้อยกว่า 10.00 เมตร ความลึกของบ่อ 50 เซนติเมตร มีน้ำไหลถ่ายเท อัตราการปลอลอยเลี้ยง 1 ตัวต่อ 1 - 4 ตารางเมตร

อาหาร เป็นปลากินพืช แมลง (กรมประมง, 2535) เฉลิมวิไล (2523)แนะนำว่าอาหารเสริม นอกจากผักสด หรืออาหารเม็ดที่มีโปรตีนประมาณ 20 เปอร์เซ็นต์แล้ว อาจแขวนกากถั่วให้กินเป็นประจำ กรมประมง (2538)แนะนำให้แนะนำว่าอาหารปลาไนมี 2 ประเภท อาหารธรรมชาติที่มีอยู่ในบ่อเลี้ยง และ อาหารสมทบที่ควรให้เพิ่มเติม ได้แก่ แหนเป็ด และไข่น้ำใช้โปรยให้กินสด ๆ เศษผัก ผักบุง ผักกาดขาว และเศษผักต่าง ๆ ต้มให้เปื่อยผสมกับรำหรือปลายข้าว กากถั่วเหลือง กากถั่วลิสง ใช้แขวนหรือใส่กระบะไม้ไว้ในบ่อ ปลายข้าวและรำละเอียด ใช้ผสมกับปลายข้าว ต้มให้สุกแล้วผสมกับรำละเอียดปนกับเศษผักเล็กน้อย

ปลาบึก

การเลี้ยง ปรกรณ์ (2530)รายงานว่ายังไม่มีการเลี้ยง

อาหาร กินตะไคร่น้ำ ลูกปลาวัยอ่อน กินไรน้ำ ตัวอ่อนแมลงและกินลูกปลานขนาดเล็ก (กรมประมง, 2535)

ปลานุ่ทราย

การเลี้ยง ปรกรณ์ (2530)รายงานว่านิยมเลี้ยงในกระชังขนาด 2.00 x 6.00 ตารางเมตร ลึก 1.80 เมตร ทำด้วยโครงไม้ตีด้วยไม้ฝา มีช่องห่างประมาณ 1 เซนติเมตร มีลูกบวบไม้ไผ่พวงให้ลอยอยู่ได้โดยมีส่วนที่โผล่พ้นน้ำประมาณ 30 เซนติเมตร ส่วนใหญ่ทำฝาปิด ควรใส่กิ่งไม้ในกระชังเพื่อให้ปลาเกาะอาศัยแขวนกระชังในแม่น้ำหรือที่มีน้ำไหล ปลอลอยปลาขนาด 100 - 200 กรัม ความยาว 15 - 20 เซนติเมตร อัตราการปลอลอยเลี้ยงในกระชัง 80 - 100 ตัวต่อพื้นที่ผิวน้ำ 1 ตารางเมตร

อาหาร กินลูกกุ้ง ลูกปลาและหอยเป็นปลาที่กินจุ สามารถกินอาหารหนักเท่ากับน้ำหนักของมันต่อวัน และทุก ๆ วัน (กรมประมง, 2535) ปกรณ์ (2530)แนะนำว่าอาหารที่เลี้ยงใช้ปลาทะเล สับหรือบด 9 ส่วน ผสมกับรำ 1 ส่วน หรือไม่ผสมกับรำเลยก็ได้ ใส่ตะกร้าแบบแขวนไว้ใน กระชังให้ต่ำกว่าผิวน้ำ 30 - 50 เซนติเมตร ปริมาณอาหารที่ให้ 3 - 5 เปอร์เซ็นต์ของน้ำหนักปลา ในกระชังต่อวัน

ปลาอีสก

การเลี้ยง เฉลิวิไล (2523)รายงานว่าบ่อที่ใช้เลี้ยงควรเตรียมบ่อโดยใส่ปุ๋ยคอกในอัตรา 200 กิโลกรัมต่อไร่ ลูกปลาควรเลี้ยงในบ่อที่มีขนาด 800 ตารางเมตร ระดับน้ำลึก 80 เซนติเมตร อัตราการปล่อยเลี้ยง 100,000 ตัว เมื่อปลามีขนาด 10 เซนติเมตร คัดไปเลี้ยงในบ่อขนาด 1 ไร่ขึ้นไป ระดับน้ำลึก 1.20 - 2.00 เมตร อัตราการปล่อยเลี้ยง 200 ตัวต่อไร่ กรมประมง (2538 ข)รายงานว่า ขนาดของบ่อควรมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 1 ไร่ ระดับน้ำลึก 1.20 - 2.00 เมตร ใช้เลี้ยงปลาขนาด 10 เซนติเมตรขึ้นไป อัตราการปล่อยเลี้ยง 200 ตัวต่อไร่

อาหาร กินหอยและตัวอ่อนแมลงน้ำที่อยู่บริเวณพื้นดิน (กรมประมง, 2535) สามารถใช้เนื้อหอยเป็นอาหารของลูกปลา อาหารเสริมที่ควรให้เป็นอาหารผสมสำหรับลูกปลา โดยผสมจาก รำ 1 ส่วน ปลาป่น 2 ส่วน กากถั่ว 2 ส่วน คลุกน้ำป็นเป็นก้อนใส่ในกระบะไม้วางไว้ต่ำจากระดับผิวน้ำ 20 - 30 เซนติเมตร อาหารปลาขนาดโต 10 เซนติเมตร ขึ้นไป อาจเพิ่ม กากถั่ว ผักบุง รำ ปลาขี้ขาว ปลาป่น ปั่นผสมกับข้าวสุก 10 เปอร์เซ็นต์ (ฉลิวิไล, 2523; กรมประมง, 2538 ข) ปกรณ์ (2530)รายงานว่าปลาจะกินสัตว์และพืชที่อยู่บริเวณพื้นท้องน้ำ เช่น หอย ตัวอ่อนของแมลง เมื่อนำมาเลี้ยงในบ่อสามารถฝึกให้กินอาหารผสมได้

ปลาอีสกเทศ

การเลี้ยง ปกรณ์ (2530)รายงานว่าบ่อเลี้ยงควรเป็นบ่อขนาดใหญ่ พื้นที่มากกว่า 1 ไร่ ความลึกมากกว่า 1.50 เมตร อัตราการปล่อยเลี้ยง 1 ตัวต่อตารางเมตร

อาหาร กินแพลงก์ตอนและพืชน้ำขนาดเล็ก (กรมประมง, 2535) ปกรณ์ (2530)รายงานว่าปลา กินพืช และสิ่งเน่าเปื่อยที่หาได้ในบริเวณระดับกลางน้ำถึงพื้นน้ำรวมถึงสาหร่าย และพืชน้ำชนิดต่าง ๆ เมื่อนำมาเลี้ยงในบ่อสามารถฝึกให้กินอาหารผสมได้ แต่มักใช้มูลสัตว์ เช่น มูลสุกร มูลไก่ การค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เลี้ยงเป็นหลัก ซึ่งปลาอาจกินได้โดยตรงหรือมูลสัตว์จะเปลี่ยนรูปเป็นอาหารของพืชน้ำและสัตว์น้ำซึ่งเป็นอาหารของปลาอีกต่อหนึ่ง

ปลาแรด

การเลี้ยง ปกรณ์ (2530) รายงานว่านิยมเลี้ยงในบ่อแต่สามารถเลี้ยงในกระชังได้ อัตราการปล่อยเลี้ยง 1 ตัวต่อตารางเมตร เฉลิมวิไล (2523) กล่าวว่าปลาแรดควรเลี้ยงในบ่อดิน ความลึกของน้ำ 1.00 เมตร อัตราการปล่อยเลี้ยง 1 ตัวต่อ 1 - 4 ตารางเมตร ควรเลี้ยงในน้ำสะอาด กรมประมง (2538 จ) รายงานว่าการเลี้ยงปลาแรดมี 2 วิธี คือ การเลี้ยงในบ่อดิน บ่อขนาด 1 - 5 ไร่ อัตราการปล่อยเลี้ยง 1 ตัวต่อตารางเมตร การเลี้ยงในกระชังพบที่แม่น้ำสะแกกรัง จังหวัดอุทัยธานี กระชังขนาด 6.00 x 12.00 ตารางเมตร ลึก 1.80 เมตร ใช้เลี้ยงปลาขนาด 3 นิ้ว จำนวน 3,000 ตัว

อาหาร กินพืชแทบทุกชนิด (กรมประมง, 2535) ปลาแรดเป็นปลากินพืชที่ชอบกินพืชน้ำ ใต้น้ำ แหน ผักบุ้ง เศษอาหารที่เหลือจากโรงครัว และแมลงในน้ำ (ปกรณ์, 2530; กรมประมง, 2538 จ)

ปลาลิ้น

การเลี้ยง เฉลิมวิไล (2523) รายงานว่าบ่อเลี้ยงควรเป็นบ่อดิน ความลึกประมาณ 1.00 เมตร ขนาดของบ่อไม่ควรเกิน 400 ตารางเมตร อัตราการปล่อยเลี้ยง 5 - 10 ตัวต่อตารางเมตร เลี้ยงลูกปลาให้ได้ขนาด 12 - 15 เซนติเมตร จึงย้ายไปเลี้ยงในบ่อดินขนาดใหญ่ความลึกไม่เกิน 2.50 เมตร ขนาดพื้นที่ 400 ตารางเมตรขึ้นไป อัตราการปล่อยเลี้ยง 4 ตัวต่อตารางเมตร

อาหาร กินแพลงก์ตอน (กรมประมง, 2535) สักดิ์ชัย (2536) กล่าวว่าอาหารที่กินเป็นพวกพืชชั้นต่ำ เช่น สาหร่าย โดยกรองด้วยชีเหงือก ลูกปลาในระยะแรกกินแพลงก์ตอนสัตว์เป็นอาหาร จนมีขนาดความยาวประมาณ 12 - 17 เซนติเมตร จะกินแพลงก์ตอนพืช โดยเฉพาะปลาที่โตเต็มวัยพบว่ากินแพลงก์ ตอนพืชเพียงอย่างเดียว ถ้าไม่มีแพลงก์ตอนพืชก็จะกินพวกเศษเหลือและสิ่งเน่าเปื่อย เฉลิมวิไล (2523) แนะนำว่าควรใช้ปุ๋ยคอกเพาะจุลินทรีย์ในน้ำในอัตรา 1 กิโลกรัมต่อ 10 ตารางเมตร และควรกองหญ้าหมักไว้ตามมุมบ่อด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปลาสด

การเลี้ยง ปกรณ (2530) รายงานว่าการเลี้ยงนิยมเลี้ยงในนา โดยขุดรูรอบแปลงนาด้านในนา ดินไปเสริมคันนาให้สูงขึ้น แปลงนามีขนาดพื้นที่มากกว่า 20 ไร่ขึ้นไป เฉลิมวิไล (2523) รายงานว่าปลาสดเจริญเติบโตได้ดีในบ่อน้ำนิ่ง การปลูกข้าวในบ่อเลี้ยงขนาด 30 ไร่ขึ้นไปจะได้ผลดี บ่อเลี้ยงขนาดเล็กที่สุดขนาด 10.00 x 20.00 ตารางเมตร ความลึก 1.50 เมตร อัตราการปล่อยเลี้ยง 5 - 10 ตัวต่อตารางเมตร หรือ 8,000 - 16,000 ตัวต่อไร่

อาหาร กินแมลงน้ำตัวอ่อน ลูกน้ำ ลูกไร ตะไคร่น้ำ และแพลงก์ตอน (กรมประมง, 2535) ปกรณ (2530) กล่าวว่าอาหารที่ใช้เลี้ยงปลา ใช้น้ำขุ่นและการตัดหญ้าหมักให้เกิดอาหารธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่ เฉลิมวิไลแนะนำให้เพาะอาหารธรรมชาติในบ่อด้วยปุ๋ยคอกในอัตราปุ๋ยคอกแห้ง 100 กิโลกรัมต่อไร่ และใส่ปุ๋ยในเวลา 2 - 3 เดือนต่อครั้ง อาหารเสริมให้ ต้มผัก เช่น ผักบุ้งให้เปื่อยกับปลายข้าว ผสมกับรำ ปั่นเป็นก้อนให้กิน อาจใช้อาหารเม็ด หรือใช้ผัก 2 ส่วนต่อรำ 1 ส่วน ปลายข้าว 1 ส่วน กรมประมง (2538) กล่าวว่าอาหารที่ปลาชอบกินคือ ตะไคร่น้ำ รำ ละเอียด หรือปลายข้าวต้ม ปั่นกับผักบุ้งที่หั่นแล้ว แหนสด และปลวก อาหารลูกปลาวัยอ่อน อายุ 7 - 12 วัน ให้ตะไคร่น้ำและไรน้ำ เมื่ออายุ 21 วัน - 1 เดือน ให้รำละเอียดต้มปนกับผักบุ้งที่หั่นละเอียด แหนสด และปลวกบั้ง (ผัก 1 ส่วน รำ 2 ส่วน) ทั้งนี้ต้มผักให้เปื่อยก่อนแล้วเคล้าด้วยรำ ปั่นเป็นก้อนให้กินวันละ 2 ครั้ง โดยใส่อาหารบนแป้นซึ่งวางอยู่ใต้ระดับน้ำ 25 เซนติเมตร

ปลาสวย

การเลี้ยง สักดิ์ชัย (2536) รายงานว่าบ่อเลี้ยงควรมีขนาดไม่น้อยกว่า 1,000 ตารางเมตร ระดับน้ำลึกประมาณ 2.00 เมตร ปล่อยลูกปลาขนาดความยาว 3 - 4 เซนติเมตร อัตราการปล่อยเลี้ยง 2 - 3 ตัวต่อตารางเมตร เฉลิมวิไล (2523) รายงานว่านิยมเลี้ยงในบ่อที่มีขนาดพื้นที่มากกว่า 1 ไร่ ความลึกไม่น้อยกว่า 1.00 เมตร อัตราการปล่อยเลี้ยง 1 ตัวต่อตารางเมตร การเลี้ยงในกระชังขนาด 24 - 33 ตารางเมตร ตามแม่น้ำได้ผลดี กรมประมง (2538) รายงานว่าการเลี้ยงในบ่อทำกันมากในภาคกลาง โดยเฉพาะในเขตจังหวัดนครสวรรค์ลงมาถึง สุพรรณบุรี ปทุมธานี และ กรุงเทพมหานคร ขนาดของบ่อไม่ควรต่ำกว่า 400 ตารางเมตร ความลึกประมาณ 2.00 เมตร ขนาดปลาที่ปล่อย 5 - 12 เซนติเมตร อัตราการปล่อยเลี้ยง 2 - 3 ตัวต่อตารางเมตร การเลี้ยงในกระชัง พบที่จังหวัดนครสวรรค์ อุทัยธานี อยุธยา ขนาดของกระชัง 8 - 15 ตารางเมตร ลึก 1.25 -

เอกส 1.50 เมตร อัตราการปล่อยเลี้ยง 100 - 200 ตัวต่อตารางเมตร ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาหาร กินซากสัตว์และซากพืชที่เน่าเปื่อยรวมทั้งวัชพืช ลูกหอย หนอน ไล่เดือน (กรมประมง, 2535) สักค้ำชั้ย (2536)กล่าวว่าปลาสาวยกินอาหารไม่เลือก กินทั้งเนื้อสัตว์และพืชผักทั้งที่มีชีวิตและตายแล้ว แต่โดยทั่วไปชอบกินเนื้อสัตว์มากกว่าอาหารที่ใช้เลี้ยงประกอบด้วยรำข้าว ปลาเบ็ด และปลายข้าวต้ม หรือใช้ปลายข้าวกับผักสดต้มผสมกัน เฉลิมวิไล (2523)กล่าวว่าปลาสาวยกินอาหารแทบทุกชนิด เช่น ผักบุ้ง ผักกาด เศษผัก ใบแค รำ ข้าวสุก ปลายข้าวสุก กากถั่วเหลือง กากมะพร้าว เป็นต้น อาหารเสริมอาจต้มรวมกันแล้วปั่นเป็นก้อนโยนให้กิน เช้า เย็น

ปลาหมอตาล

การเลี้ยง เฉลิมวิไล (2523)กล่าวว่าสามารถเลี้ยงในนาข้าว ระดับน้ำของคูในนาข้าวไม่ต่ำกว่า 30 เซนติเมตร อัตราการปล่อยเลี้ยง 1 ตัวต่อตารางเมตร

อาหาร กินพันธุ์ไม้น้ำ แมลงน้ำ (กรมประมง, 2535) เฉลิมวิไล (2523)กล่าวว่าปลาหมอตาลชอบกินสาหร่ายและไรน้ำเป็นอาหาร ควรเพาะไรน้ำในบ่อปลาด้วยปุ๋ยคอกในอัตรา 100 กิโลกรัมต่อไร่

ปลาหมอเทศ

การเลี้ยงยังไม่นิยมทำการเลี้ยงเป็นการค้า

อาหาร กินพืชน้ำ สาหร่าย ซากพืชและสัตว์ที่เน่าเปื่อย (กรมประมง, 2535)

ปลาหมอไทย

การเลี้ยง ปกรณ์ (2530)รายงานว่าบ่อเลี้ยงเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า อัตราการปล่อยเลี้ยง 30 - 50 ตัวต่อตารางเมตร ถ้าเลี้ยงในกระชังลวดกรงไก่ แขนงลอยในน้ำที่ถ่ายเท ปล่อยปลาขนาด 5 - 7 เซนติเมตร อัตราการปล่อยเลี้ยง 100 ตัวต่อลูกบาศก์เมตร

อาหาร กินลูกปลา ลูกกุ้ง แมลง ซากสัตว์และพืชที่เน่าเปื่อย (กรมประมง, 2535) ปกรณ์ (2530)แนะนำว่าอาหารที่ใช้เลี้ยงเป็นปลาเบ็ดบดผสมรำและปลายข้าวในอัตรา 8 : 1 : 1 ให้กินวันละไม่

เกิน 2 ครั้ง เอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะ

ในการจัดทำอนุกรมวิธานและการเลี้ยงสัตว์น้ำเศรษฐกิจในไทย ในอนาคตอาจจะมีสัตว์น้ำชนิดอื่นที่เป็นสัตว์น้ำเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นไปอีก จึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาข้อมูลของสัตว์น้ำเหล่านั้นเพื่อการเลี้ยงเป็นอุตสาหกรรม เมื่อมีการเลี้ยงเป็นอุตสาหกรรมแล้วปัญหาที่จะตามมาคือโรค เนื่องจากการเลี้ยงอย่างหนาแน่น การศึกษาในเรื่องนี้จึงมีความสำคัญเพิ่มขึ้นมา นับว่าเป็นเรื่องที่น่าศึกษาเพื่อหาวิธีการป้องกัน การรักษาโรคที่จะเกิดขึ้นนั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง

- กรมประมง. 2535. ภาพปลาและสัตว์น้ำของไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2, กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพมหานคร. 325 น.
- _____. 2536 ก. การเลี้ยงกุ้งทะเล. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, กรุงเทพมหานคร. 59 น.
- _____. 2536 ข. การเลี้ยงปลาน้ำกร่อย. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, กรุงเทพมหานคร. 43 น.
- _____. 2538 ก. การเพาะเลี้ยงปลาตะเพียนขาว. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, กรุงเทพมหานคร. 14 น.
- _____. 2538 ข. การเพาะเลี้ยงปลาอีสก. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, กรุงเทพมหานคร. 19 น.
- _____. 2538 ค. การเลี้ยงกุ้งก้ามกราม. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, กรุงเทพมหานคร. 17 น.
- _____. 2538 ง. การเลี้ยงปลาจีน. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, กรุงเทพมหานคร. 18 น.
- _____. 2538 จ. การเลี้ยงปลาแรด. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, กรุงเทพมหานคร. 16 น.
- _____. 2538 ฉ. การเลี้ยงปลาสวาย. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, กรุงเทพมหานคร. 21 น.
- _____. 2538 ช. การเลี้ยงปลาสลิด. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, กรุงเทพมหานคร. 16 น.
- _____. 2538 ซ. คู่มือการเพาะเลี้ยงปลากระมัง. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, กรุงเทพมหานคร. 25 น.
- _____. 2538 ฌ. ปลาที่เพาะเลี้ยงง่าย. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, กรุงเทพมหานคร. 62 น.
- _____. 2539 ก. การเลี้ยงปลานิล. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, กรุงเทพมหานคร. 26 น.
- _____. 2539 ข. คู่มือประชาชน. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, กรุงเทพมหานคร. 40 น.

เอกสารอ้างอิง: คำวินิจฉัย คำอุทธรณ์ 2531. การเลี้ยงตะพาบน้ำ. สหมิตรออฟเซต, กรุงเทพมหานคร. 63 น. โยชนด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เฉลิมวิไล ชื่นศรี. 2523. ความรู้เรื่องการเลี้ยงปลา. คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร. 86 น.
- ไชยา อัยสูงเนิน. 2531. กุ้งทะเล. เรื่องแสงการพิมพ์, กรุงเทพมหานคร. 72 น.
- บรรจง เทียนสงฆ์ศรี. 2521. หลักการเลี้ยงกุ้งทะเล. คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร. 117 น.
- ปกรณ์ อุ่นประเสริฐ. 2530. การเพาะเลี้ยงปลาน้ำจืด. สำนักพิมพ์นลิน, กรุงเทพมหานคร. 196 น.
- ปกรณ์ อุ่นประเสริฐ. 2531. เทคนิคการเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำ. บริษัท ประชาชน จำกัด, กรุงเทพมหานคร. 91 น.
- ปัญญา พงศ์ภมร. 2525. ตำราเลี้ยง ปลา กุ้ง หอย และกบ. สำนักงานหอสมุดกลาง 09, กรุงเทพมหานคร. 368 น.
- วิทย์ ชารชลาณุกิจ. 2521. การเพาะและขยายพันธุ์ปลา. ภาควิชาเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร. 300 น.
- วิมล เหมะจันทร์. 2528. ชีวิตวิทยาปลา. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร. 273 น.
- ศักดิ์ชัย ชูโชติ. 2536. การเลี้ยงปลาน้ำจืด. โอเอสพริ้นติ้ง, กรุงเทพมหานคร. 201 น.
- สโมสรณินิตคณะประมง. 2531. การเพาะเลี้ยงปลากะพงขาว. บริษัท ประชาชน จำกัด, กรุงเทพมหานคร. 94 น.
- สืบสิน สนธิรัตน์. 2527. ชีวิตวิทยาของปลา. ภาควิชาวิทยาศาสตร์ทางทะเล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร. 185 น.
- หลวงมัยยจิตรการ และ โชติ สุวดี. 2511. ภาพปลา. กรมประมง, กรุงเทพมหานคร. 140 น.
- Suvatti, C. 1981. Fishes of Thailand. Rungsinprinting(1977)Ltd. Bangkok, Thailand. 379 p.
- Nutaphand, W. 1971. The Turtles of Thailand. Siamfarm Zoological Garden, Bangkok. 222 p.